

Social konsekvensanalys & fördjupad barnkonsekvensanalys, Detaljplan Lasarettet 1 m. fl Norrtälje stad

Upprättad 2026-05-18

2026-05-18

Beställare:
Locum AB

Arbetsgrupp:

Anette Eriksson, Arkitekt SAR/MSA - Uppdragsansvarig

Matilda Anttila, Civilingenjör Arkitektur - Handläggare

Illustrationer, bilder och layout:
Carlstedt Arkitekter om inget annat anges

**Carlstedt
Ark.** **locum.**
VÄRDEN FÖR VÄRDEN

 NORRTÄLJE
KOMMUN

Beskrivning av arbetsprocess

Arbetet med analysen och tillhörande åtgärdsförslag har följt integrerat med processen för arbetet med Projekt- och bebyggelseförslaget och samrådshandlingarna för expansionen av Norrtälje sjukhus. Carlstedt Arkitekter ingår i projektgruppen och har en löpande kontakt med projektgruppen gällande det sociala perspektivet och barnperspektivet i projektet.

Arbetet inleddes under 2024 och en analys av ett tidigt material samt dialoger med sakkunniga inom olika områden kopplade till olika sociala aspekter och barnperspektivet fördes under hösten 2024. En första sammanställning av analysen levererades i slutet av 2024.

Under 2025 tillhandahölls löpande bearbetat material från utvecklingsförslaget, med många av rekommendationerna från den första levareansen av den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen inarbetade. Delleveranser av analyser och dialoger kring materialet har skett löpande inom projektgruppen.

Under hösten 2025 sammanställdes ett nytt kapitel som analyserade det uppdaterade Projekt- och bebyggelseförslaget, som levererades och uppdaterades under slutet av 2025 samt i januari 2026.

Arbetet fortlöper fram till samråd då en sammanställd rapport levereras. Under granskningsskedet av detaljplanen kommer ytterligare kompletteringar att göras.

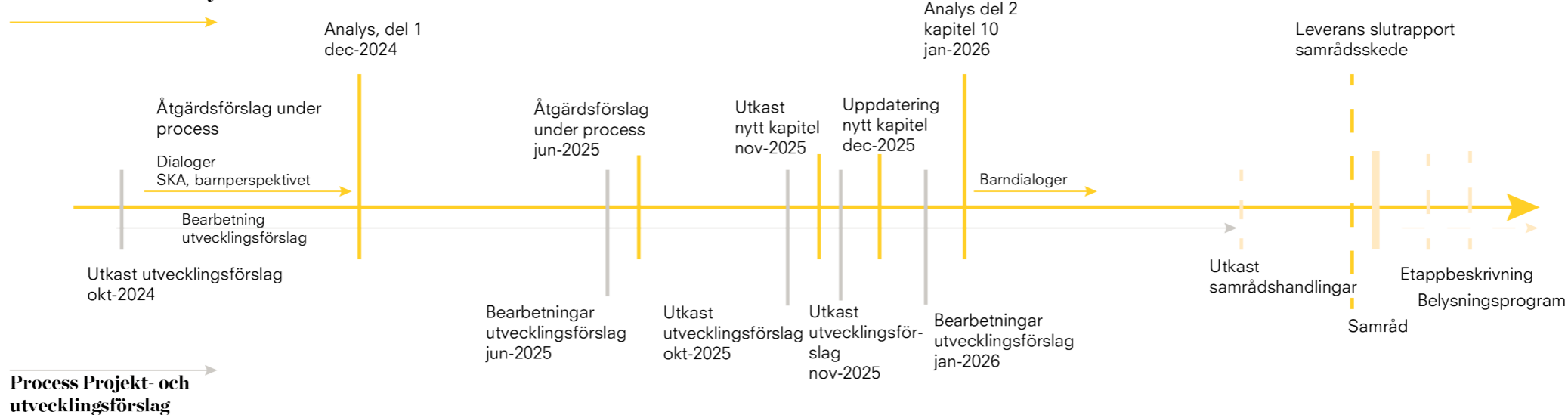
Disposition av rapport

Rapporten inleds med en bakgrundsbeskrivning, metodbeskrivning och de sociala teman som analyserna bygger på. Efterföljande kapitel utgörs av analysen av Projekt- och bebyggelseförslaget från 2024.

Det sista kapitlet utgörs av analysen av det uppdaterade materialet samt övriga relevanta utredningar fram till januari 2026.

Syftet med dispositionen är att visa på hur åtgärdsförslag från sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen vävts in i Projekt- och bebyggelseförslaget.

Process Social- och Barn-konsekvensanalys

Innehåll

1. Inledning	s. 3	5. Nuläget och utvecklingsförslag	s. 12
1.1 Syfte	s. 3	5.1 Platsen idag	s. 12
1.2 Planförslaget i korthet	s. 3	5.2 Plan- och bebyggelseförslaget	s. 13
1.3 Geografisk avgränsning	s. 3	5.3 Utvecklingsförslag	s. 14
1.4 Översiktsplan och fördjupningar	s. 4	5.3.1 Tidsram	s. 15
1.5 Bostadsförsörjningsplan	s. 5	5.3.2 Arkitektoniskt koncept	s. 15
1.6 Trafik och mobilitetsstrategi	s. 6	6. Analys	s. 16
1.7 Trafik- och parkeringsutredning	s. 6	6.1 Trygghet och trivsel	s.17
1.8 Grönområdets betydelse	s. 6	6.2 Socioekonomi och jämlikhet	s.19
2. Social hållbarhet och barnperspektiv	s. 6	6.3 Mobilitet och samhällsservice	s.21
2.1 Lagstiftning	s. 6	6.4 Platsidentitet	s.23
2.2 Folkhälsomålen	s. 6	6.5 Äldre och fysiska funktionshinder	s.25
2.3 Globala målen	s. 6	6.6 Skärskilt viktiga funktioner i vårdmiljö	s.27
2.4 Barnkonventionen	s. 7	7. Fördjupad barnkonsekvensanalys	s. 28
3. Metodbeskrivning	s. 7	7.1 Lek och aktivering	s. 29
3.1 Persona	s. 9	7.2 Trafiksäkerhet och mobilitet	s. 31
4. Sociala teman	s. 10	7.3 Platsidentitet och utformning	s. 33
4.1 Social konsekvensanalys	s. 10	8. Slutsats	s. 35
4.1.1 Särskilt viktiga funktioner i vårdmiljöer	s. 11	8.1 Rekommendationer och åtgärdsförslag	s. 35
4.2 Barnkonsekvensanalys	s. 11	8.2 Sammanfattning	s. 36
		10. Uppdaterat bebyggelseförslag	s. 39
		Fortsatt arbete	s. 55
		Referenser	s. 55

1. Inledning

Denna sociala konsekvensanalys (SKA) och barnkonsekvensanalys (BKA) gäller planområdet för Lasarettet 1 m.fl, där Locum AB tillsammans med Norrtälje kommun avser utveckla sjukhusområdet och utöka den befintliga vårdverksamheten på platsen. Detaljplanen syftar även till att ge förutsättningar för ökat stadsliv och trivsel i området genom att tillskapa omsorgsfulla stadsrum mellan byggnaderna, levande bottenvåningar mot anslutande gaturum och multifunktionella gröna miljöer för vistelse, barns lek och dagvattenhantering. Detaljplanen förväntas prövas i samråd under 2026. Parallellt med detaljplanen och denna rapport har en förstudie tagits fram på uppdrag av Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON 2022-05-18 §60). Förstudien utreder förutsättningarna för det akuta flödet, samt på en övergripande nivå för det elektiva flödet, i ny- och ombyggnad av sjukhuset och baseras på en behovsanalys som 10100 gjort. Behovsanalysen har utrett förutsättningarna i en ny- och ombyggnad som uppfyller behovet av de olika flödena som är nödvändiga i ett akutsjukhus. Förstudien färdigställdes under 2025.

Sjukhusområdet ligger i stadsmiljö i Norrtälje, angränsande till bostäder, grönområden och med närhet till stadskärnan. Då detaljplanen innebär förändringar för människors vardags- och livsmiljöer genomförs en SKA och en BKA för utvecklingsförslaget samt förslag på detaljplanehandlingar till samrådsskedet. Rapporten inkluderar analyser av översiktliga planer av sjukhusområdets utveckling samt samrådshandlingar. Slutsatser och rekommendationer för fortsatt arbete presenteras.

Figur 1. Planområdet (markerat i rött). Kartbild från Lantmäteriet 2024-10-28.

1.1 Syfte

Barnkonsekvensanalysen presenteras i rapporten som en fördjupning av den sociala konsekvensanalysen.

I en social konsekvensanalys kartläggs och analyseras sociala aspekter, olika gruppers behov och den påverkan förändringar i den fysiska miljön har. Syftet är att säkerställa att allas behov blir tillgodosedda och att i ett tidigt skede identifiera viktiga aspekter att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet, samt föreslå lämpliga åtgärder. En barnkonsekvensanalys utförs även för planområdet. Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barnens åsikter och behov får ta plats i frågor som berör och påverkar barn, samt att föreslå eventuella åtgärder för att bättre tillgodose barnens behov. I gruppen barn ingår alla under 18 år. Både en SKA och en BKA ska ses som en del i arbetsprocessen för att utveckla goda och hållbara fysiska miljöer.

1.2 Planförslaget i korthet

Norrtälje sjukhus är i behov av att utvidga och modernisera sin verksamhet. Utvecklingsbehovet är omfattande, akutmottagningen måste dimensioneras för ett högre patientflöde och verksamhetens yta behöver utökas för att hålla god arbetsmiljö och säkerställa patientsäkerheten. En detaljplan ska därför tas fram för Norrtälje sjukhus, belägen på fastigheten Lasarettet 1 i Norrtälje stad. Inom planområdet ingår även delar av de angränsande gatorna Esplanaden, Götgatan och Lasarettsgatan, samt ett grönstråk längs Norrtäljeån. Detaljplanens syfte är att pröva möjligheten att utöka den befintliga vårdverksamheten på platsen, dels med nya byggnader, dels med om- och påbyggnation. Detaljplanen syftar även till att ge förutsättningar för ökat stadsliv och trivsel i området genom att tillskapa omsorgsfulla stadsrum mellan byggnaderna, levande bottenvåningar mot anslutande gaturum och multifunktionella gröna miljöer för vistelse/barns lek och dagvattenhantering.

1.3 Geografisk avgränsning

Analyserna omfattar huvudsakligen planområdet (Lasarettet 1 m.fl), dess direkta omgivning samt viktiga stråk och färdvägar för sjukhusområdet.

1.4 Översiktsplan och fördjupningar, Norrtälje kommun

Arbetet med Norrtälje kommuns Översiktsplan 2050 påbörjades under 2021. Förslaget var ute på samråd under 2023 och granskades under 2024. Översiktsplanen förväntas antas under 2025. Aktuellt område pekats ut som lämpligt för mångfunktionell bebyggelse. Mångfunktionell bebyggelse avser områden med stadsmässig karaktär med bebyggelse som används för bostäder, kontor, service, handel eller annan verksamhet som är förenlig att kombinera i områden med bostäder.

I granskningsversionen av den nya fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Norrtälje stad 2050 anges fem utvecklingsstrategier som är vägledande för stadens utveckling. Granskningsförslaget antogs av kommunstyrelsen 2024-04-08. Utveckling enligt aktuellt planprojekt har direkt koppling till eller mycket goda förutsättningar att förverkliga utvecklingsstrategierna som beskrivs i granskningsversionen till den fördjupade översiktsplanen. Nedan följer utvecklingsstrategierna:

En stad att leva, studera och verka i genom hela livet innebär att Norrtälje ska vara en stad för alla livets skeden. Det ska finnas ett stort och varierat utbud av bostäder och arbetstillfällen samt tillgängliga skolplatser. Den fysiska planeringen ska bidra till att främja företagande och tillväxt. Närhet till andra verksamheter och kvalitativa stadsmiljöer bidrar till att öka förutsättningar för miljöer med stadsliv och handel, där fler rör sig i stadens rum under arbetstimmarna. Den fysiska miljön ska bidra till att locka till sig gående och cyklister för att öka andelen som vistas i stadens rum och på så sätt främja näringslivet och skapa levande stadsdelar. Norrtälje ska även vara en äldrevänlig stad där äldres behov beaktas i utvecklingen. Detta innebär bland annat att det inom alla bostäders närområden ska finnas möjlighet att tillgodose alla vardagens behov av service och rekreation, samt att stadsmiljön ska vara tillgänglighetsanpassad.

Aktiv stad i mänsklig skala innebär att Norrtälje ska fortsätta att vara en stad med funktionsblandad bebyggelse som värnar om stadens charm, med en förståelse för hur människor fungerar. Stadsutvecklingen ska anpassas till de mänskliga sinnenas begränsningar och tillhandahålla goda stadsrum för fotgängare. Den fysiska miljön ska planeras och gestaltas i enlighet med de möjligheter och begränsningar som bestäms av människans kropp och sinnen. Detta innebär bland annat att prioritera utifrån upplevelser i ögonhöjd och gånghastighet. Det är viktigt att beakta aspekter som entrétäthet, visuell kontakt mellan byggnader och gatan, användning och

utformning av bottenvåningar, begränsningar av sinnen, detaljrikedom i det som kan upplevas i ögonhöjd samt proportioner mellan allmänna platser och byggnader. För att skapa en stad i mänsklig skala ska hänsyn tas till alla människors behov. Stadens allmänna platser ska vara tillgängliga för alla dess invånare oavsett ålder, könstillhörighet eller funktionsvariation.

Trygg och barnvänlig stad innebär att Norrtälje stad ska utvecklas som en barnvänlig, sammanhållen och väl integrerad stad. Trygghet är en grundförutsättning för en positiv samhällsutveckling och bidrar till vistelse och rörelse i staden. Genom att skapa en sammanhållen stad och integrera befintliga och nya beståndsdelar kan ökad trygghet uppnås. En samlad bebyggelseutveckling som integreras med stadens befintliga system bidrar till att skapa ett sammanhängande gatunät och åtgärdande mentala och fysiska barriärer. Det handlar även om att se över stadens befintliga system och åtgärda eventuella brister. De miljöer som är trygga för barn är nästan alltid trygga för alla andra grupper också. En planering som utgår från barnens bästa är alltså en metod för att skapa en trygg stad för alla. För att en stad ska vara barnvänlig behöver barn ges möjligheten att röra sig fritt, stadens rum ska bjuda in till upplevelser, aktiviteter och lek. Alla stadens rum utgör barnens plats. En stor variation av aktiviteter ska erbjudas för barn i alla åldrar med vilt skilda intressen och behov utifrån ålder, könstillhörighet och funktionsvariation. I och med att Norrtälje stad växer riskerar fler människor att utsättas för skadligt buller. Staden ska därför planeras med kreativa lösningar och akustisk design som minskar bullret. Vid planläggning av platser där barn vistas mycket ska det beaktas att barn är extra känsliga för buller.

En stad rik på gröna och blå kvaliteter innebär att staden ska ta vara på närheten till natur och vatten. Bland annat Norrtäljeån är viktig för människor, växter och djur. När staden växer ska grönområden värnas och utvecklas för ett rikt nära naturliv som skapar ro, återhämtning och rekreation. För att stadens grönytor ska vara fortsatt tillgängliga ska

Figur 2. Utsnitt ur FÖP Norrtälje stad, granskningsversion 2024, s. 17.

dessa skyddas i planeringen av stadens utveckling. Parker ska värnas och utvecklas för att bjuda in fler att vistas i dem över dygnets alla timmar och alla årstider.

Tillgänglig och nära stad innebär att utvecklingen av Norrtälje stad ska resultera i en stad med hög grad av tillgänglighet till bland annat arbete, utbildning, rekreation, umgänge och tjänster. Även mobilitet (rörlighet) inom staden ska vara tillgänglig. Transportinfrastrukturen, det vill säga gator och vägar, är det som möjliggör god mobilitet. Även transportinfrastrukturens relation till planering av bebyggelse är viktig. En samlad, tät och funktionsblandad bebyggelse ökar tillgängligheten till olika målpunkter från bostaden. Det ger även bättre förutsättningar för resande med gång, cykel och kollektivtrafik. Kombinationsresor mellan cykel och buss möjliggörs genom ett gent och finmaskigt cykelnät samt låsbar och väderskyddad cykelparkering i direkt anslutning till hållplatser.

Genom att skapa fler arbetstillfällen i staden bidrar projektet till att skapa **En stad att leva, studera och verka i genom hela livet**. Vid förtätning enligt ansökan finns möjlighet för att skapa bebyggelse och stadsrum som till en högre grad än idag ger förutsättningar för ökat stadsliv, upplevd trygghet och säkerhet vilket bidrar till att skapa en **Aktiv stad i mänsklig skala** och en **Trygg och barnvänlig stad**. I och med att områdets markanvändning ses över inom arbetet med detaljplanen finns möjlighet att öka andelen grönska och skapa mångfunktionella grönytor för både dagvattenhantering och sociala möten vilket bidrar till att skapa **En stad rik på gröna och blå kvaliteter**. Genom att förtäta i ett centrum- och kollektivtrafiknära läge, lokalisera parkeringar i garage eller parkeringshus samt utveckla sjukhusverksamheten med tillhörande service (apotek, café med mera) i stadsdelen bidrar projektet till att skapa en **Tillgänglig och nära stad**. Samtliga utvecklingsstrategier har en koppling till det sociala perspektiv som denna rapport utreder.

1.5 Bostadsförsörjningsplan

Norrtälje kommun är en del av den växande Stockholmsregionen med en förväntad fortsatt befolkningsökning. Från dagens 22000 invånare förväntas befolkningen öka till cirka 35000 år 2040. Bostadsförsörjningsstrategin för Norrtälje kommun antogs 2017. Norrtälje kommun har jämfört med Stockholms län en relativt stor andel i ålderskategorin 60-80-åringar medan gruppen med 20-40-åringar är underrepresenterade. Prognosen för befolkningsutvecklingen visar på en ökande andel äldre över 80 år, samt en ökande grupp barn i förskole- och lågstadieålder, samt 25-44 åringar. Dock sjunker antalet

0-19 åringar. Uppgifterna är hämtade från SCB.

1.6 Trafik - och mobilitetsstrategi

Norrtälje kommuns trafik- och mobilitetsstrategi antogs av kommunfullmäktige år 2022. I dagsläget visar trafikanalyser som är gjorda på plats att framkomligheten generellt är god inom och i anslutning till detaljplaneområdet, det är sällan större framkomlighetsproblem med köbildning under längre tider. Viss köbildning kan uppstå på enstaka platser, bland annat i anslutning till Södra infarten och dess anslutningsvägar, så som Stockholmsvägen. Planområdet kan bland annat nås via väg 76 och Stockholmsvägen från Södra infarten.

På Norrtäljes huvudvägnät utgörs idag 35-40 procent av trafikmängden hemmahörande i Norrtälje, resterande trafik är antingen hemmahörande i övriga delar av Norrtälje kommun eller från andra kommuner. Boende i stadens omland saknar idag effektiv och kapacitetsstark kollektivtrafik. Den ökande befolkningen i Norrtälje kommun innebär en stor utmaning för kapaciteten i stadens vägnät. Södra infarten förväntas bli hårt belastad, med särskilda framkomlighetsproblem anslutande till väg 76. Enligt referensprognosen för år 2040 riskerar Esplanaden få kapacitetsbrist med stillastående köbildning till mycket långsamhet under maxtimme.

Esplanaden pekas ut som ett prioriterat cykelstråk i trafik- och mobilitetsstrategin. Prioriterade cykelstråk behöver kompletteras med huvudvägnät för cykel, för högre standard vad gäller trygghet, trafiksäkerhet och framkomlighet.

För barn som börjat skolan men ännu inte är trafikmogna (6-12 år) handlar tillgänglighet i transportsystemet till stor del om att säkra en säker och trygg närmiljö samt säkra och trygga vägar till skola, vänner och fritidsaktiviteter. Det innebär att de i så stor utsträckning som möjligt ska kunna röra sig på egen hand. Stråk där många barn rör sig bör därför planeras för att undvika mörka områden och om möjligt förläggas intill stråk med liv och rörelse. Barns rörelsemönster skiljer sig från vuxnas, för barns utveckling är det viktigt att nyfikenhet tillåts och stimuleras. Barns stråk behöver inte enbart vara trafiksäkra utan även innehålla variation som väcker barns nyfikenhet. Om barn i högre utsträckning själva kan röra sig minskar föräldrars skjutsande, vilket i sin tur skapar bättre trafikmiljöer och ökad trafiksäkerhet för barn.

1.7 Trafik- och parkeringsutredning

En trafik- och parkeringsutredning har tagits fram som en del i planarbetet (Iterio AB, 2026). Bedömningen som görs i utredningen är att det inte förväntas bli några framkomlighetsproblem längs Esplanaden efter sjukhusets expansion. Korsningen Esplanaden/Götgatan förväntas få högst trafikbelastning av områdets korsningspunkter, men utredningens analys visar att kölängderna kan förväntas bli små även där.

Åtgärder för att minska risken för framkomlighetsproblematik föreslås, där särskild vikt läggs på ambulansers framkomlighet. Ambulansens infart separeras från övrig trafik.

Utredningen identifierar vissa potentiella konfliktpunkter i planförslaget. Dessa rör korsningspunkter mellan gångbana och körbana. Åtgärder för att höja trafiksäkerheten föreslås generellt men vissa konfliktpunkter, så som akutintaget, rekommenderas att ge fordon företräde.

Trafik- och parkeringsutredningen utgör del av samrådshandlingarna och ingår i det material som analyseras i aktuell rapport.

1.8 Grönområdets betydelse

Möjligheten att orientera sig och finna vägen i en hälso- och sjukvårdsmiljö med hjälp av vägvisning är viktig för patienter såväl som för anhöriga och andra besökare. Några designelement som underlättar orientering i sjukhusmiljöer är färgmarkeringar, skyltning, landmärken, symboler och pictogram, fri sikt, informationsdiskar samt belysning och material.

Upplevelser av natur och inslag av miljöer med natur har bekräftats kunna ha en positiv effekt vad gäller stress och ångest, smärtupplevelse, ilska och aggression, välbefinnande hos patienter samt minskad utbrändhet hos personal. Detta i form av fysisk tillgång till miljöer med växtlighet, genom utblickar samt genom ljudintryck och visuella inslag så som konst (Chalmers, 2021).

Attraktivitet är delvis svårbeskrivet begrepp då det är subjektivt och omfattar många olika aspekter, men är fortfarande viktigt för att beskriva ett helhetsintryck av vårdmiljön. Attraktivitet beskrivs ofta som en egenskap i miljöer som ger positiva upplevelser. Några aspekter som kopplats samman till attraktivitet i studier är bland annat visuell och fysisk tillgång till natur, väl underhållna och icke- institutionella lokaler, god integritet, professionell karaktär och rymlighet. Ett antal studier har även undersökt barns preferenser. I dessa lyfts bland annat tillgång till lektytor, ljusa, färgglada, kreativa och rymliga som ger utrymme till rörelsefrihet fram (Chalmers, 2021).

2. Social hållbarhet och barnperspektivet

2.1 Lagstiftning

Analysen grundar sig i olika lagstiftningar. Det handlar både om lagar som reglerar den byggda miljön och lagar som värnar om miljö, människor och barn.

Det vi framförallt vill lyfta fram är Plan- och bygglagen (SFS 2020:900), Miljöbalken (1998:808), 1 kap. 1 § och Socialtjänstlagen (2001:453) 1 kap. 1 §. Det är valda delar ur dem vi fokuserar på.

2.2 Folkhälsomålen

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Syftet är att åstadkomma mer jämlika livsvillkor och därmed möjligheter för en jämlik hälsa. Målen gäller för alla aktörer i Sverige.

2.3 Globala målen

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som innehåller sjutton globala mål som ska uppnås till år 2030. Flera av målen belyser särskilt tydligt social hållbarhet som vi valt att fokusera vår analys till.

3. God hälsa och välbefinnande – säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer. Målet inkluderar alla dimensioner och människor i alla åldrar. En del i målet är att tillgängliggöra sjukvård för alla.

5. Jämställdhet – uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar utveckling. Det är bevisat att politisk, ekonomisk och social hållbarhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.

10. Minskad ojämlikhet – minska ojämlikheten inom och mellan länder

Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av exempelvis kön, etnicitet, religion, funktionsvariation eller ålder. Jämlikhet främjar alla människors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen.

11. Hållbara städer och samhällen – göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden. Växande städer skapar nya möjligheter för ekonomisk tillväxt, samtidigt som sociala klyftor och påfrestningar på ekosystemet riskerar att öka. Städerna behöver möta kraven som ställs på dem på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bland annat bostäder, infrastruktur, offentliga platser och transporter.

Figur 3. Globala målen, mål 3, 5, 10 och 11 (Globalamalen.se)

2.4 Barnkonventionen

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter. FN:s barnkonvention antogs 1989 och Sverige ratificerade konventionen år 1990. År 2020 blev konventionen om barnets rättigheter lag i Sverige. FN:s kommitté för barns rättigheter rekommenderar de länder som antagit barnkonventionen att göra barnkonsekvensanalyser för samtliga beslut som rör barn. Arbetet ska utföras som en del i arbetet med att ta fram underlag för beslut, inte vid sidan av ordinarie arbete.

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar, men de fyra grundläggande principerna som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn är:

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Figur 4. Barnkonventionen artikel 2, 3, 6 och 12. (Unicef.se)

3. Metodbeskrivning

Analysen är en integrerad SKA och BKA, där barnkonsekvensanalysen presenteras som en fördjupning av den sociala konsekvensanalysen. Bakgrundsbeskrivning och kartläggning har utförts gemensamt för analyserna, då förutsättningarna i stor utsträckning är gemensamma för den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen.

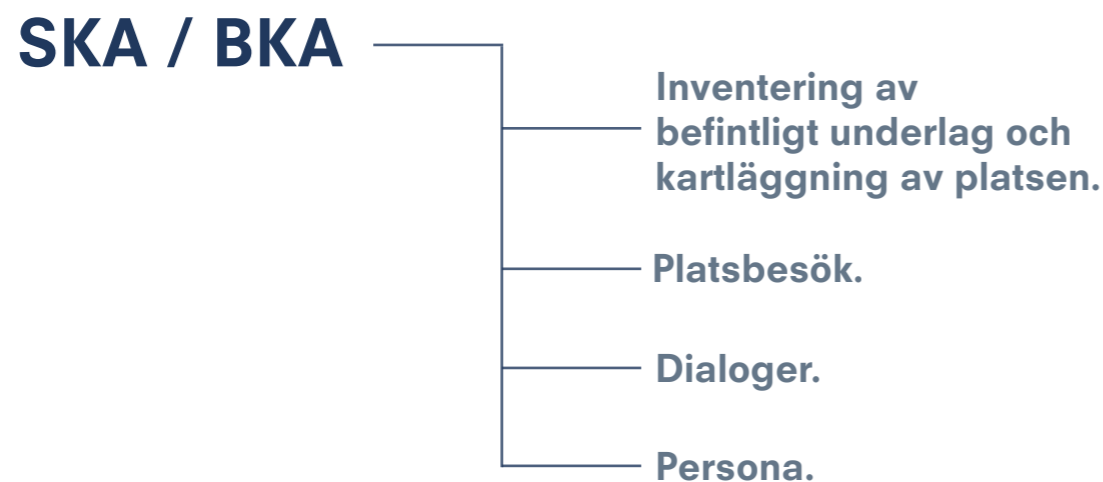
Analyserna har utförts utifrån olika teman för att definiera och belysa sådant som är särskilt viktigt för utvecklingen av sjukhusområdet. Temana har baserats på Norrtälje kommuns stödverktyg för analys av sociala aspekter i planer, program och samhällsbyggnadsprojekt, samt kompletterats med aspekter som erfarenhetsmässigt anses viktiga att beakta för utvecklingen av sjukhusområdet.

Utöver det använder vi oss av Persona som bidrar till att öka relevansen för människorna som kommer att vistas i området. Vi har valt ut personer med tydliga historier som beskriver och representerar olika livsvillkor inom platsen.

Analyserna presenteras ur fiktiva personers perspektiv, dessa representerar de grupper vars behov analyseras i rapporten. Syftet att beskriva analysen ur deras perspektiv är att ge rapporten ytterligare ett djup och ett mänskligt perspektiv. Exempelvis: **Hur upplevs platsen av en person med fysiska funktionsnedsättningar? Hur upplevs den för ett barn i mellanstadieåldern?**

Arbetet med SKA och BKA har skett integrerat med arbetet med utvecklingsförslaget och planhandlingar. Strukturskisser och det översiktliga utvecklingsförslaget har analyserats i ett tidigt skede och rekommendationer från analyserna har bearbetats in i förslaget. Under tidigt skede fördes även dialoger med sakkunniga för både SKA och BKA.

I rapporten presenteras analys av den senaste versionen av Projekt- och bebyggelseförslaget (2026-03-23), samrådshandlingar och för analysen relevanta delar av Trafik- och parkeringsutredningen (2026). Fördjupade dialoger har förts med barn samt med sakkunniga inom sjukvård för barn, med utgångspunkt i det bearbetade Projekt- och bebyggelseförslaget.

Figur 5. Moment som ingått i analyserna.

Nedan beskrivs de moment som ingått i analyserna:

Inventering av befintligt underlag och kartläggning av platsen.

Inledningsvis utfördes en inventering av befintligt material, så som översiktsplan och andra kommunala styrdokument. Detta för att få en förståelse för platsen idag samt vilka förutsättningar och prognoser som finns för framtiden. Tidsperspektivet för genomförandet av detaljplanen sträcker sig till 2040, varför det är viktigt att ta hänsyn till att förutsättningar och behov kan komma att förändras. Som en del i kartläggningen fördes även dialoger med sakkunniga inom Norrtälje kommun. Inventeringen utfördes gemensamt för SKA och BKA.

Platsbesök.

Ett platsbesök genomfördes för att skapa en upplevelse och förståelse för platsen. Platsbesöket utfördes gemensamt för SKA och BKA.

Dialoger.

Syftet med att föra dialoger har varit att på olika sätt belysa behov och förutsättningar hos utsatta grupper och barn. Detta genom att föra dialoger med sakkunniga inom området såväl som med personer som på olika sätt berörs av sjukhusområdets utveckling.

Initialt syftade dialogerna huvudsakligen till att få en djupare förståelse för planområdet med dess omgivningar, där sakkunniga intervjuades kring det tidiga utkastet av utvecklingsförslaget.

I arbetets senare skede syftade dialogerna till att samla in information från personer som på olika sätt använder sjukhusområdet och för att möjliggöra för dem att framföra sin talan. Detta kan ses som en fördjupning av de initiala dialogerna. I den fördjupade delen utgick dialogerna från det vidarearbetade utvecklingsförslaget och planhandlingarna. Dialoger har förts separat för SKA och BKA.

Social konsekvensanalys.

Gruppintervju sakkunniga
Enskilda intervjuer sakkunniga

Barnkonsekvensanalys.

Gruppintervju sakkunniga
Enskilda intervjuer sakkunniga
Barndialoger

Sociala teman och personanalys.

Analyserna har strukturerats efter olika sociala teman, under vilka de fiktiva personerna användes för att beskriva och analysera utvecklingsförslaget för sjukhusområdet. De sociala temana grundade sig huvudsakligen i Norrtälje kommuns verktyg för sociala konsekvensanalyser, och kompletterades med teman som givet planområdets förutsättningar ansågs som viktiga att beakta. De fiktiva personerna togs fram för att representera en bred grupp människor med olika förutsättningar och behov. Analyserna utfördes separat för SKA och BKA, men utgick delvis från samma sociala teman. Olika fiktiva personer användes i analysen för SKA respektive BKA.

Som utgångspunkt för analysen har Norrtälje kommun stödverktyg använts: Stödverktyg för identifiering och bedömning av samhälliga aspekter i planer, program, och samhällsbyggnadsprojekt. Strukturförslaget och planhandlingarna analyseras utifrån olika sociala teman som är viktiga att ta hänsyn till i stadsutvecklingsprojekt, samt särskilt viktiga för vårdmiljöer. De sociala temana skiljer sig något åt i den sociala konsekvensanalysen och i barnkonsekvensanalysen.

3.1 Persona

För att vi ska kunna nå en ytterligare förståelse för hur människor påverkas av de olika förslagen i den nya detaljplanen har vi plockat fram några fiktiva individer som får representera olika intressgrupper och kan visa hur det faktiskt skulle kunna påverka deras liv.

Persona (SKA)

Ahmed, 78 år, pensionär och färdtjänstberättigad. Ahmed sitter i rullstol på grund av kol och att han inte kan använda höger ben. Hans nedsättningar har gjort att han under en lång tid inte kunnat ha ett förvärvsarbete, han har därmed väldigt låg pension. Ahmed besöker sjukhuset regelbundet. Sjukhusområdet fyller även en social funktion för Ahmed, där han ibland stöter på bekanta. Ahmed ger sitt perspektiv i frågor om fysisk tillgänglighet, ekonomiska förutsättningar, trygghet, mobilitet och ett äldreperspektiv.

Per, 50 år, daglig verksamhet. Per bor på ett stödboende i Rimbo och har en intellektuell funktionsnedsättning samt har svårt att läsa. Han är lite instabil när han går. När han besöker sjukhuset måste han resa med buss. Per besöker sjukhuset en gång i kvartalet för att kolla upp yrsel och balansproblem. Han ger sitt perspektiv i frågor om orientering och självständighet.

Fatima, 31 år, arbetslös. Fatima är nykommen till Sverige och har haft uppehållstillstånd i en månad. Hon väntar sitt fjärde barn. Hennes kunskaper i svenska är begränsade. Hennes barn är 3, 5 och 7 år. Fatima bor med sin familj i Norrtälje och åker bil till sjukhuset. Fatima ger sitt perspektiv på frågor kopplade till vård för personer med språkliga barriärer och hennes tillgång till information om förändringar i vårdstrukturen.

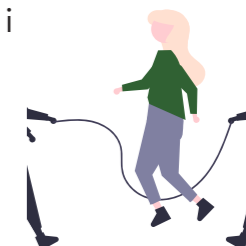
Anna och Jörgen, båda 41 år, arbetande. Anna och Jörgen har två barn, 9 och 12 år gamla, och bor i småhusområdet mitt emot sjukhuset. Barnen går i skolan på andra sidan Norrtäljeån och måste passera genom sjukhusområdet varje dag. Paret äger en villa med trädgård där de odlar grönsaker för eget bruk. Familjen älskar att grilla och att vara utomhus. Anna joggar gärna längs ån året runt. Anna och Jörgen ger sitt perspektiv på hur förändringen i närmiljön påverkar tillgången till servicefunktioner, trygghet, gröna miljöer och dagliga rörelsestråk.

Charli, 20 år, studerande med NPF-diagnos. Charli bor nära planområdet och studerar på distans. Hen har ibland behov av att besöka sjukhuset. Som studerande har hen begränsad ekonomi och förflyttar sig huvudsakligen med cykel. Charli kan särskilt belysa frågor kopplade till personer med neuropsykiatriska variationer och transfrågor.

Persona (BKA)

Svea, 12 år, mellanstadieelev. Svea bor i området mitt emot och går i skolan på andra sidan ån. Hon har kompisar som bor i flerfamiljshuset på andra sidan sjukhuset. Hon besöker inte sjukhuset med någon regelbundenhet men passerar förbi och genom sjukhusområdet i sin vardag. Svea ger perspektiv på hur hon upplever området under olika tider på dygnet och hur utvecklingen av sjukhusområdet påverkar hennes vardag.

Nova-Li, 7 år, lågstadielev. Nova-Li följer ibland med sin mamma när hon är på sjukhuset för behandling. Hon tycker det är urtråkigt att vara där och vänta på sin mamma. Nova-Li är ett livligt och påhittigt barn, hon har vid några tillfällen behövt uppsöka akutvård. Nova-Li ger perspektiv på hur hon nyttjar ytorna kring sjukhuset och hur byggnationen påverkar hennes tillgång till lekplatser, hennes trafiksäkerhet och hur byggrelaterade störningar påverkar hennes vardag. Hon kan även ge perspektiv på hur hon upplever sjukhuset och dess miljöer vid besök där, samt upplevelsen då hon behöver uppsöka vård fort.

Kim, 4 år, förskolebarn med neuropsykiatriska

funktionsvariationer. Kim har ADHD och autism och han besöker regelbundet sjukhuset med sina föräldrar för sin astma. Kim ger perspektiv på hur han upplever sjukhusområdet utifrån sitt spektrum.

Emil, 17 år, gymnasieelev boende i Norrtälje. Han går i gymnasiet och spenderar nästan all sin lediga tid med kompisar. Han gör nästan alla sina vårdbesök på egen hand sedan flera år. Han har fortfarande svårt att förstå de nya byggnaderna och det tar mycket koncentration för att han ska kunna hitta till mottagningen han ska till. Han efterlyser tydliga skyltar och tydlighet i gångstråken.

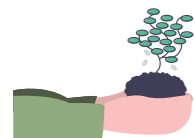
Figur 6. Sociala teman som ingått i analysen.

4. Sociala teman

4.1 Social konsekvensanalys

Sociala teman (SKA)

Följande teman ligger till grund för analyserna:

- **Trygghet och trivsel**

Det är en demokratisk rättighet att kunna vistas i det offentliga rummet och i sin närmiljö utan att bli utsatt för brott. Trygghet är den känsla som utlöses när individen tolkar en fysisk miljö utformning och användning genom att sinnesintryck kombineras med såväl egna erfarenheter, som med andra individers eller mediernas beskrivningar av risken för att utsättas för brott eller hotfulla situationer (Boverket, 2010). Denna analys omfattar faktorer i den fysiska miljön som påverkar känslan av trygghet, som överblickbarhet, belysning, otrygga platser och flöden.

- **Socioekonomi och jämlikhet**

För jämlik samhällsplanering innebär att jämlikhetsspektivet finns med i alla steg av planeringsprocessen och helst i ett tidigt skede, eftersom detta skede skapar förutsättningar för den fortsatta planeringen och för genomförandet (Boverket, 2023). Stadsutvecklingen ska bidra till en socialt hållbar stadsmiljö för alla människor och där alla känner sig inkluderade. Analysen bedömer tillskapandet av potentiella mötesplatser, projektets påverkan för levnadsvillkor i staden samt påverkan för boende i närmiljön, projektets bidrag till mångfald i bebyggelsestruktur, den planerade bebyggelsestrukturens tydlighet och tillgänglighet för olika grupper, samt projektets möjlighet att bidra socioekonomiskt till kommunen.

- **Mobilitet och samhällsservice**

Mobilitet innebär möjligheten att förflytta sig och ha tillgång till olika typer av service och funktioner, vilket är grundläggande för individers förutsättningar att ha en fungerande vardag. Temat analyserar förutsättningarna för god tillgänglighet även utan bil, alltså tillgänglighet via kollektivtrafik, gång samt cykel. Samhällsservice innebär tillgången till olika funktioner såsom sjukvård, skola och handel. Temat omfattar även förekomsten av fysiska eller upplevda barriärer inom eller i anslutning till planområdet.

- **Platsidentitet**

Att gestalta en vårdmiljö innebär ett ansvar att både utforma en byggd miljö med hög arkitektonisk kvalitet och att säkerställa en hälsosam och läkande miljö för alla användare (Boverket, 2023). Temat omfattar de yttre miljöernas utformning med utgångspunkt i gestaltning och attraktivitet. Individer ska ha tillgång till bostadsnära rekreation i form av exempelvis gröna miljöer eller konst. I detta projekt omfattas även patienters på sjukhusets tillgång till detta. Möjligheten till nära rekreation är viktig för människors välmående. Utformningen av gårdsmiljöer och allmän plats ingår också i temat.

- **Äldre och fysiska funktionshinder**

Temat analyserar förutsättningarna för äldre och personer med fysiska funktionshinder möjlighet att vara delaktiga och nyttja funktioner i samhället. Fysiska nedsättningar såväl som syn- och hörselnedsättningar ingår. Temat inkluderar miljöernas tillgänglighet och eventuella barriärer, möjligheterna att ta del av sociala mötesplatser samt tillgången till gröna och rekreativa miljöer. Närhet till kollektivtrafik samt tillgången till säkra och sammanhängande gång- och cykelkopplingar ingår också.

- **Dialog och involvering**

Temat beskriver hur dialoger som behandlar det sociala perspektivet utförts inom ramen för projektet. Vilka målgrupper som identifierats samt om någon grupp har särskilt stora behov beskrivs.

4.1.1 Särskilt viktiga funktioner i vårdmiljöer

Temat syftar till att lyfta fram särskilt viktiga funktioner i vårdmiljöer och analysera om de uppfylls inom projektet. Relationen mellan människan, människans hälsa, omgivande miljö och vårdande utgör ett samspel i en vårdssituation som är central och inbördes beroende av varandra (Bergbom, 2014). Vårdens miljöer är platser som ofta besöks när människan inte mår bra, därför behöver vårdmiljön ge trygghet och stöd till välmående. Temat inkluderar de upplevelsemässiga faktorer som Boverket belyser i sin vägledning **Omsorgsfull gestaltning stödjer god vård och hälsa (2023)**:

- o Minska stress och öka välbefinnande (utrymmen för återhämtning)
- o Välkomna och visa omtanke (psykologisk trygghet, trafiksäkerhet)
- o Bjuda in till delaktighet
- o Vara inkluderande (kognitiv och sensorisk tillgänglighet, språklig tillgänglighet)
- o Främja rörelse (luftkvalitet, buller, utemiljö)

I dessa funktioner ingår även möjlighet till visuell och fysisk kontakt med naturmiljöer, då kopplingen mellan natur, patienter och anställda inom våden har visats ha positiva aspekter ur ett flertal perspektiv. Även möjligheterna till goda flöden till området analyseras i temat. Sjukhus besöks ofta av vuxna och barn som befinner sig i en svår och stressad situation eller som är sjuka eller har olika typer av begränsningar. Det är viktigt att säkerställa att sjukhusområdet med dess olika funktioner är tydliga, lättillgängliga och orienterbara för alla.

Figur 7. Illustration Angelica Åkerman, Boverket.

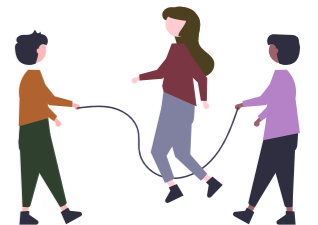
4.2 Barnkonsekvensanalys

Sociala teman (BKA)

Följande teman ligger till grund för analyserna:

- **Lek och aktivering**

Den fysiska miljöns utformning har en stor inverkan på barn och ungas utveckling, vilket i förlängningen kan främja barns hälsa och lärande. Temat analyserar tillgång till kvalitativa ytor för barns lek och sociala aktiviteter. Bra utomhusmiljöer för barn är miljöer där lusten, spänningen och nyfikenheten får spelrum, som stimulerar till nya utmaningar, lockar till lek och fysisk aktivitet (Boverket, 2015).

- **Trafiksäkerhet och mobilitet**

Ur ett barnperspektiv är det viktigt med tydliga och sammanhängande gång- och cykelstråk, det ska vara enkelt att ta sig till skolor och närliggande fritidsaktiviteter. Stråk och intilliggande ytor som används mycket av barn får gärna innehålla attribut som väcker nyfikenhet och uppmuntrar till rörelse. Tillsammans med utemiljöns tillgänglighet är rörelsefriheten och förmågan att fatta egna beslut kring resande och fritid faktorer som är starkt förknippade med hälsa, välbefinnande och möjlighet att leva ett fysiskt aktivt liv (Boverket, 2015).

Trafiksäkerhet är en viktig aspekt i barns möjlighet till egen rörelsefrihet. Barns ska kunna röra sig säkert i trafikmiljöer. Detta kan i förlängningen dessutom innebära att trafiken kring viktiga målpunkter för barn minskar, om föräldrars skjutsande minskar.

- **Platsidentitet och utformning**

Temat analyserar strategier för utformning och arkitektoniska principer för området ur barns perspektiv. Detta innebär i vilken utsträckning utformningen tar hänsyn till barn och vad som tilltalar barn. Även närvaro av konst och ytor som uppmuntrar till nyfikenhet ingår. Konst kan dessutom stärka barns förmåga att orientera sig i området.

5. Nuläge och utvecklingsförslag

5.1 Platsen idag

Planområdet ligger inom stadsdelen Grossgärdet i Norrtälje stad och omfattar Norrtälje sjukhus, parkeringsplatserna intill sjukhuset, de omgivande gaturummen och anslutande grönytor. Grossgärdet knyter an till stadens äldre stadskärna och är ett av de områden i Norrtälje stad som är i störst behov av mer allmänt tillgängliga gröna friytor och parker samt allmän lekplats.

Figur 8. Planområdet (markerat i gult).

Sjukhusområdet karaktäriseras av låg och utbredd bebyggelse från olika tidsepoker samt av öppna parkeringsytor med inslag av träd, häckar och gräspartier. Bebyggelsen är som högst tre våningar. Den äldsta bebyggelsen är från 1897. Sjukhusområdet möter Esplanaden, Götgatan och Norrtäljeåns rekreationsstråk. Längs Esplanaden finns gatuträd med olika täthet. Längs delar av Esplanaden har sjukhuset parkeringsplatser med anslutning till gatan.

Figur 9. Esplanaden, parkeringsplatser tillhörande sjukhuset till vänster i bild.

Figur 10. Sjukhusområdet sett från Esplanaden.

Jämfört med Esplanaden har Götgatan en mer intim karaktär med smalare sektion och bostadsbebyggelse placerad närmare gatan. På ena sidan av vägen finns gångbana. Östra sidan av gatan angränsar till bostadsbebyggelse och på västra sidan avgränsas gaturummet av en häck. Österut från sjukhusområdet, mötandes Götgatan, sträcker sig Lasarettsgatan.

Planområdets kringliggande bebyggelse är i stor utsträckning något indragen från gångbanan med några meters förgårdsmark. Ofta är förgårdsmarken grön i form av gräsmatta eller planteringar. Ett fåtal hus längs Esplanaden möter gaturummet direkt. Närmsta kringliggande bebyggelse består huvudsakligen av flerbostadshus i upp till tre våningar.

Angränsande till grönytan i planområdets norra del rinner Norrtäljeån. Tillhörande rekreationsstråk ingår i planområdet och är ett viktigt stråk i Norrtälje. Delar av den allmänna gång- och cykelbanan ligger på sjukhusets kvartersmark. Stråket är framkomligt med motorfordon och är relativt brett och asfalterat. Delar av stråket kantas av skyddsräcken.

Figur 11. Astråket.

Figur 12. Åstråket.

I planområdets sydöstra hörn finns en parkeringsyta för besökare. I planområdets västra del, väster om all befintlig bebyggelse, finns en parkeringsyta för sjukhusets personal. Intill personalparkeringen finns varumottagning till sjukhuset. Mellan parkeringsytan och sjukhusbyggnaderna finns ett gång- och cykelstråk som kopplar an till åstråket. En gång- och cykelbro i övre delen av Norrtäljeån kopplar an mot bebyggelsen norr om ån. Väster om planområdet finns en större rondell där Esplanaden möter väg 76, vilken fortsätter vidare norrut i landet samt ansluter mot E18 söderut. Ingen befintlig bebyggelse finns mellan väg 76 och planområdet.

Figur 13. Esplanaden, vy västerut. Personalparkering till höger i bild.

Inom området finns en helikopterflygplats med tillhörande flygsektorer. Helikopterflygplatsen utgör en miljöfarlig verksamhet och orsakar störningar i omgivningen, bland annat buller och rotorvindar. Sjukhuset behandlar all typ av akutsjukvård förutom förlossning. Där finns även specialistmottagningar och fyra vårdavdelningar. Sjukhuset är integrerat med primärvården och två vårdcentraler finns inom området.

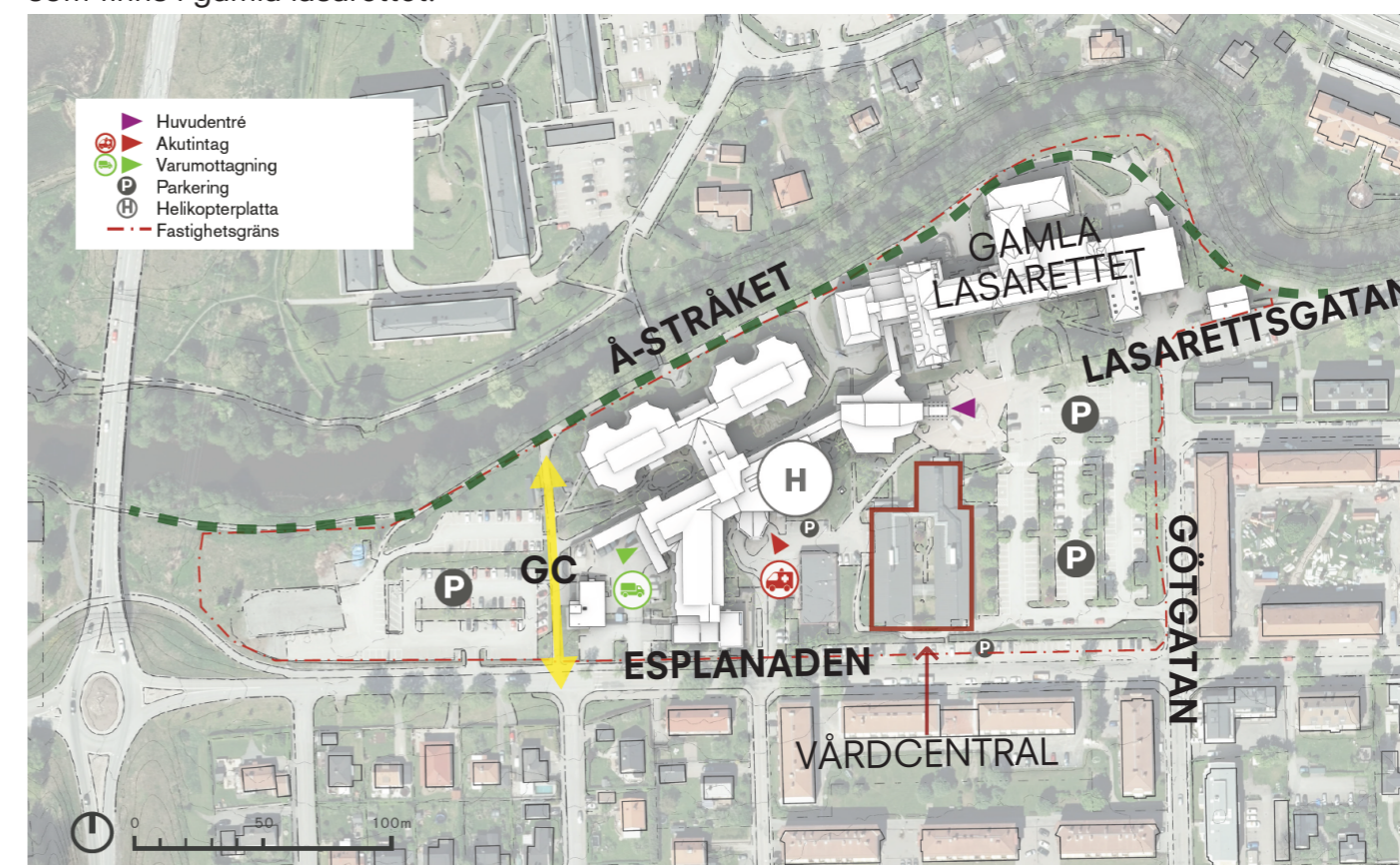

Figur 14. Befintligt sjukhus med infart från Esplanaden.

Huvudentrén till sjukhuset är placerad i mitten av planområdet. Entrén vänder sig åt öst, mot Götgatan och Lasarettsgatan. Huvudentrén kan även nås via Esplanaden, via infarten för akutintag och mellan bebyggelsen på sjukhusområdet. Anslutande mot Esplanaden och akutintaget finns ett sjukhuskapell. Gaturummet öppnar upp sig mer mot sjukhusområdet från Götgatan och Lasarettsgatan jämfört med Esplanaden.

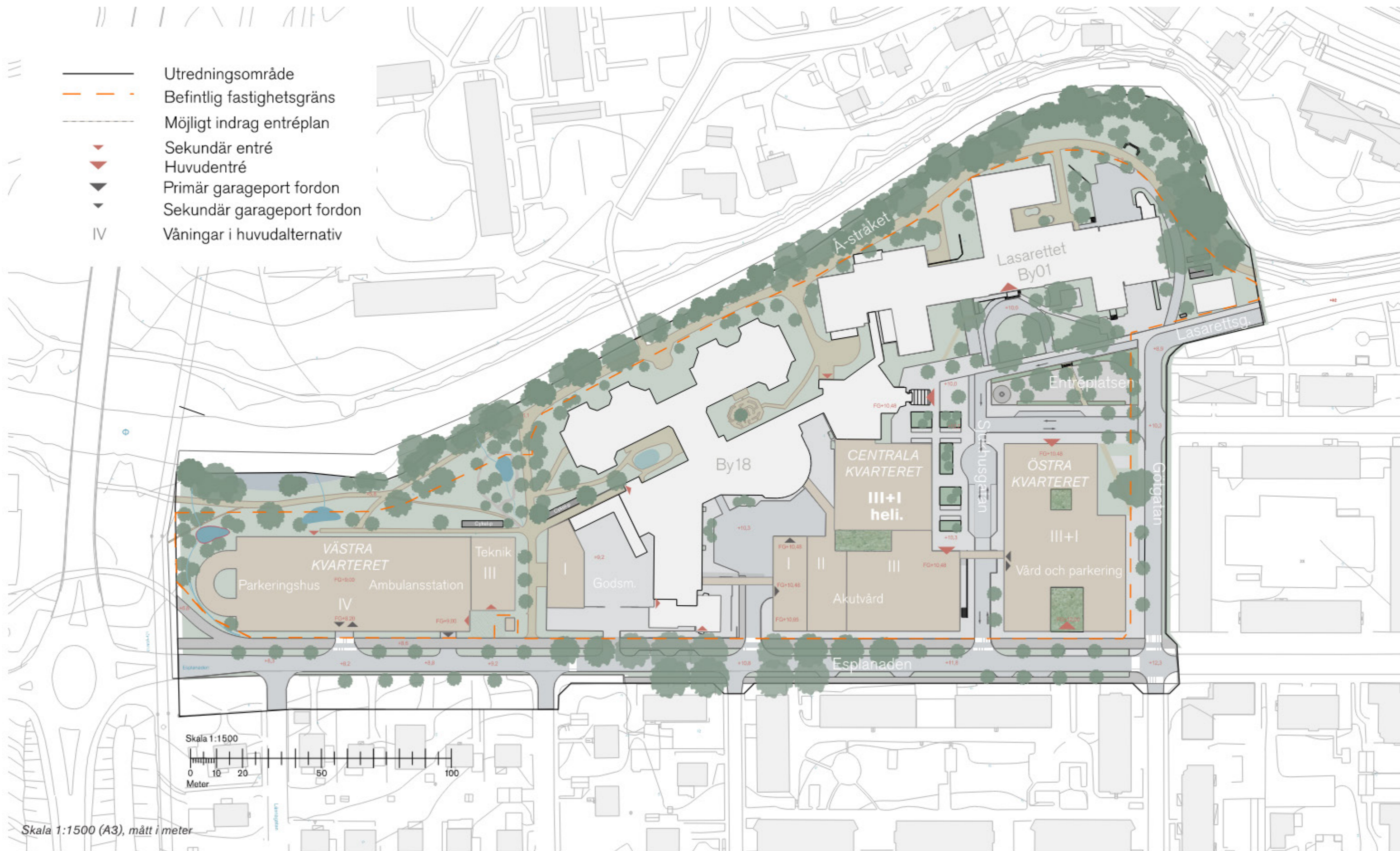
Mellan huvudentré och akutintag finns en grönyta med gångstråk. Framför huvudentrén finns en yta för hämtning och avlämning med bil samt handikapparkering. Från denna yta nås även entréer till vårdcentraler. Något öster om huvudentrén finns entré till den äldre sjukhusbyggnaden från 1897, med tillhörande yta för hämtning och lämning samt en grönyta. I byggnaden finns en vårdcentral.

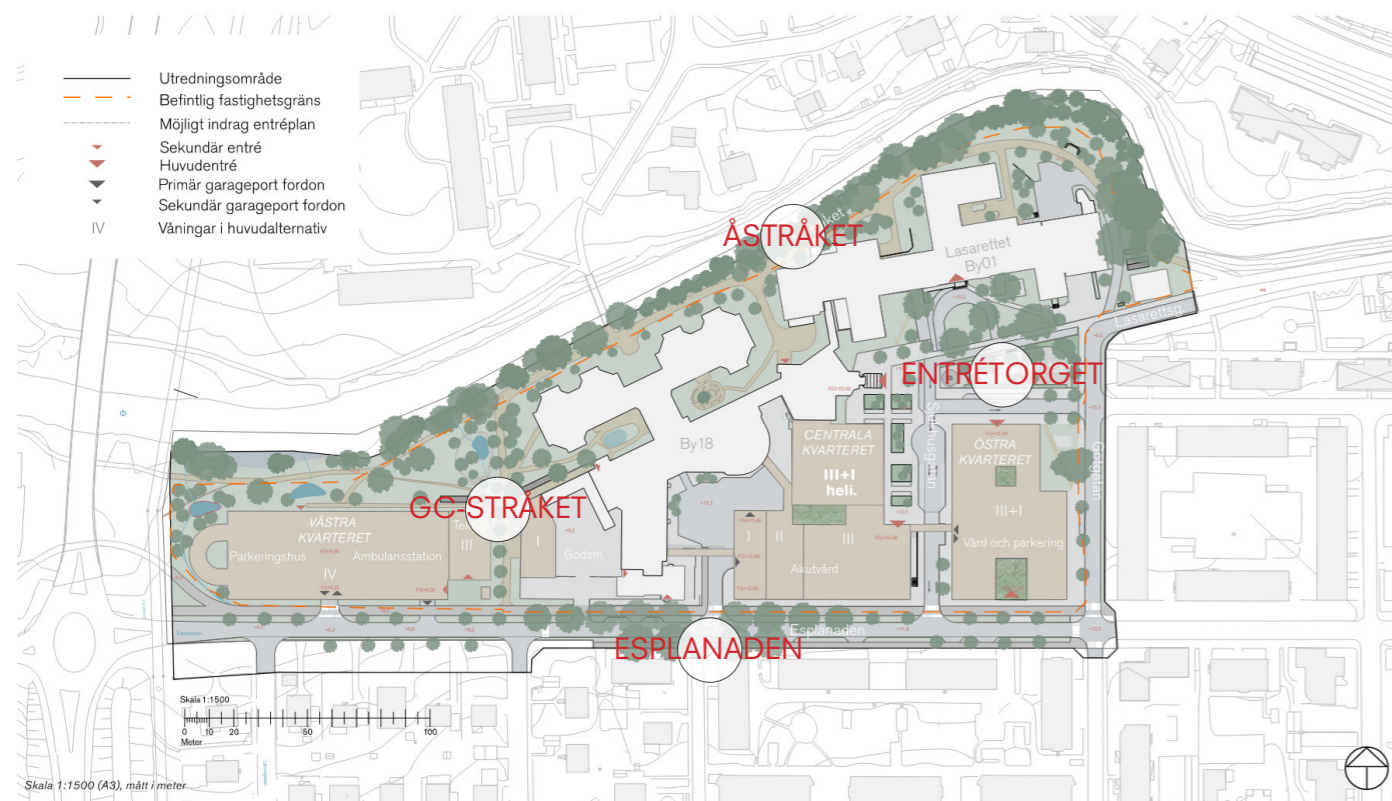
Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen är en av de verksamheter som finns i gamla lasarettet.

Figur 15. Situationsplan över sjukhusområdet - nuläge. Bild från Locum AB med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

Illustrationsplan

Figur 16. Situationsplan över sjukhusområdet - utvecklingsförslag. Bild från Locum AB med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

5.3 Utvecklingsförslag

Projekt- och bebyggelseförslaget föreslår ett huvudalternativ och ett alternativ för maximal utbyggnad. Detaljplanen möjliggör båda alternativen. Alternativen syftar till att ge flexibilitet i utbyggnadsmöjligheterna, beroende på vårdens behov under utbyggnadstiden.

Huvudalternativ

Projektets huvudidé är att möjliggöra en succesiv utbyggnad av sjukhusområdet. Delar av den befintliga bebyggelsen mot Esplanaden rivs och ersätts med ny bebyggelse. Den nya bebyggelsen delas in i tre kvarter i Projekt- och bebyggelseförslaget: Östra kvarteret, Centrala kvarteret och Västra kvarteret. Centrala och östra kvarteret planeras för vård, samt ett nytt parkeringsgarage under östra kvarteret som ersätter befintlig markparkering. Västra kvarteret planeras för personalparkering, ambulansstation samt teknik. Även en komplettering av befintliga Byggnad 18 föreslås.

Höjderna på den nya bebyggelsen föreslås bli upp till fyra våningar, plus ytterligare höjd för en helikopterplatta. Högsta byggnadshöjd för vårdbebyggelsen föreslås bli 29 meter och högsta höjd för helikopterplatta/hisstorn intill helikopterplatta föreslås vara 43 meter. Byggnadsvolymer föreslås få indrag i de övre våningsplanerna. Helikopterplattans nya läge i centrala kvarteret innebär att den hamnar högre upp jämfört med befintligt läge. Den befintliga sjukhusbebyggelsen centralt i planområdet samt det gamla lasarettet bevaras i stort. Gårdsrum kopplade till den befintliga bebyggelsen tillvaratas och stärks med gröna värden och nya vistelseytor.

Figur 17. 3D-vyer över sjukhusområdet - utvecklingsförslag. Bild från Locum AB.

Mellan de två nya vårdkvarteren (centrala och östra kvarteret) tillskapas en ny gata, Sjukhusgatan. Denna binder samman Esplanaden och Götgatan och förväntas hantera den största andelen trafikflöden till och från sjukhusområdet. Infarten till besöksparkeringen planeras från Sjukhusgatan, nära Esplanaden. Detta förväntas innebära att en stor del av trafiken till och från sjukhuset koncentreras hit och på så sätt minskar trafikflödena längs Götgatan. Från Götgatan föreslås trafiken vara enkelriktad med utfart mot Esplanaden. Akutentrén placeras också i anslutning till Sjukhusgatan. Cykling längs Sjukhusgatan sker i blandtrafik.

Längs Esplanadens norra sida anläggs en dubbelriktad gång- och cykelväg. Befintliga träd bevaras i förslaget och kompletteras eventuellt med nya träd. Eventuella publika entréer till de nya vårdkvarteren planeras mot Esplanaden i den mån det är möjligt.

Götgatan kompletteras med en gång- och cykelväg längs gatans västra sida, mot sjukhusbebyggelsen. Götgatan får en ny korsningspunkt och möter där den nya Sjukhusgatan. Busstrafik planeras fortsatt ske enkelriktat längs Götgatan, med busshållplatsen kvar i samma läge som idag.

På samtliga gator (Esplanaden, Götgatan, Sjukhusgatan) planeras för förgårdsmark i mötet mellan ny bebyggelse och gata. Denna kan exempelvis användas för möblering och plantering.

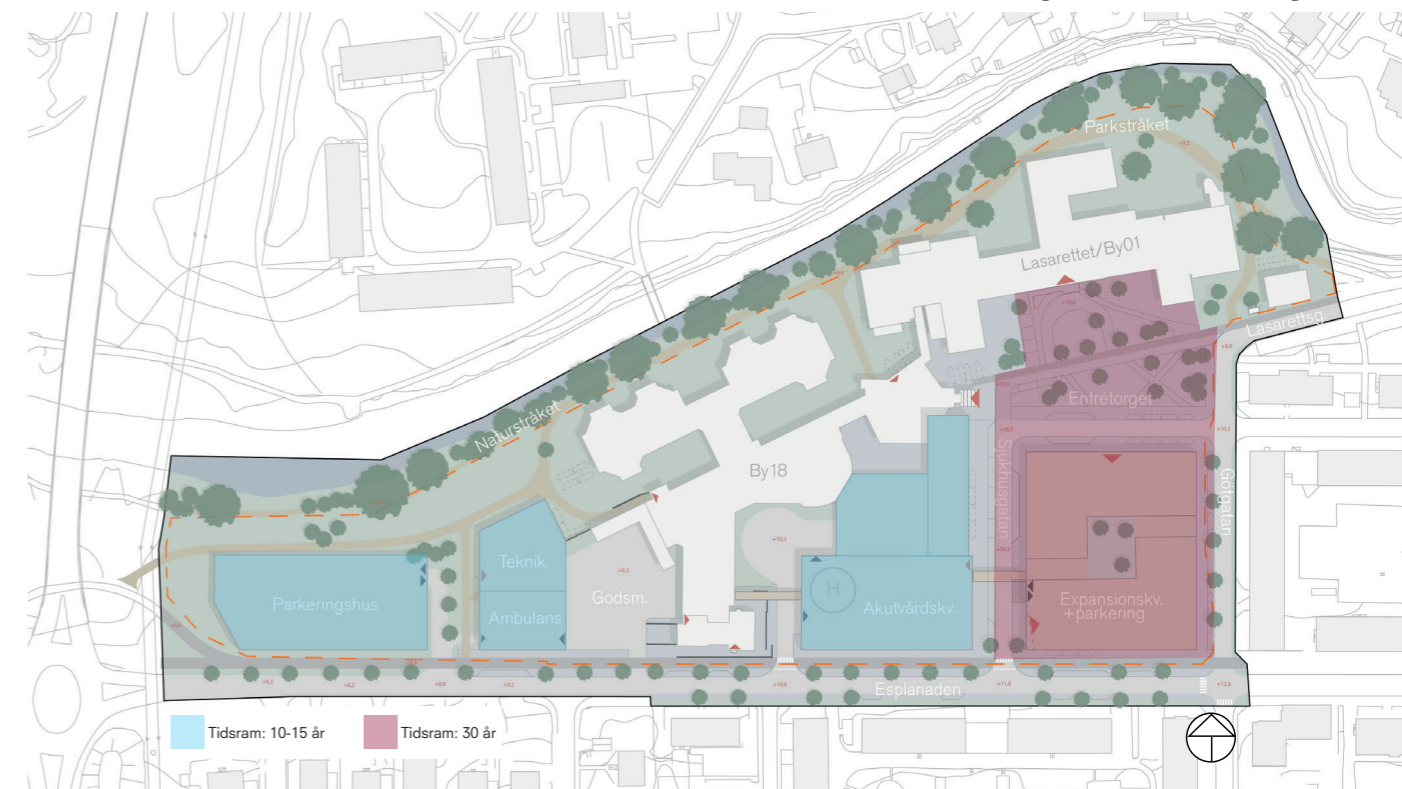
Figur 18. Exempel på befintlig sjukhusbebyggelse med förgårdsmark mot Esplanaden.

Ambulanser angör akutmottagningen i centrala kvarteret via samma infart från Esplanaden som idag medan entrén för besökande till akuten nås via Sjukhusgatan, ambulanstrafiken separeras alltså från persontrafiken inom sjukhusområdet. Ambulansstationen i Västra kvarteret planeras få en egen in- och utfart från Esplanaden. Anslutande till ambulansstationen planeras en teknikbyggnad i tre våningar. Godsmottagning och huvudsaklig inlastning planeras nås från Esplanaden via egen infart, vilket innebär att godsintaget som idag finns längs sjukhusets norra fasad, via åstråket, inte längre kommer att användas. Endast en uppställningsplats för redundant godstrafik föreslås finnas i gamla lasarettets nordöstra hörn. Detta innebär att åstråket i stort fredas från fordonstrafik.

I västra kvarteret planeras för en byggnad för personalparkering som byggs samman med ambulansstationen och teknikbyggnaden. Parkeringshuset ersätter den befintliga ytan med markparkering. Mellan Västra kvarteret och befintlig vårdbebyggelse sträcker sig befintligt gång- och cykelstråk i samma läge som idag. Stråket kompletteras med grönska och plats för dagvattenhantering.

Funktionerna i utvecklingsförslaget placeras på ett sådant sätt att olika typer av trafikflöden separeras, detta som en del i att öka framkomligheten längs Esplanaden. Tillskottet av Sjukhusgatan och infaren till ambulansstationen innebär att det blir två nya korsningspunkter in till sjukhusområdet, totalt fem, på berörd sträcka av Esplanaden.

Huvudentrén föreslås finnas kvar i samma läge. Övriga publika entréer samlas huvudsakligen kring entrétorget och längs Sjukhusgatan. En framtida entré föreslås även mot norr, för att koppla samman sjukhusområdet och åstråket bättre. Entrétorget utvecklas för att bli en välkomnande, inkluderande, grönt och mer orienterbart. Ytan framför gamla lasarettet lyfts fram och integreras till en del i torgytan.

Figur 19. Illustration som visar tidsramens olika skeden. Bild från Locum AB med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

Biltrafiken koncentreras i huvudsak till Sjukhusgatan för att freda torgytan. Undantaget är taxi, färdtjänst och personer som behöver åtkomst till parkeringsplatser för rörelsehindrade, vilka får köra närmare huvudentrén. Denna typ av åtkomst kommer även att fortsatt finnas även till gamla lasarettet. Utformningen av entrétorget syftar till att stärka orienterbarheten, tillskapa sitt- och mötesplatser samt tillvarata och addera gröna värden.

Åstråket avses utvecklas till en rogivande och rekreativ miljö för såväl allmänheten som för sjukhusets patienter och personal. Kompletterande trädplanteringar föreslås längs stråkets södra sida för att skapa en mer sammanhängande inramning.

Stråkets östra del föreslås få nya vistelseytor samt ett tillskott av gröna kvaliteter, så som buskage och planteringar. Befintlig koppling till sjukhuset ska finnas kvar och stärkas, till exempel med uteplatser för personal och patienter. Den östra entrén till stråket, intill befintlig busshållplats, ska stärkas genom att addera träd och grönska till den idag hårdgjorda ytan. Längst i öst föreslås den redundant godsmottagningen finnas vilket innebär en ökad andel hårdgjord yta just där. Dock utgår parkeringsplatser som finns på platsen idag, vilket innebär att den hårdgjorda ytan blir ungefär lika stor som idag.

Åstråkets västra del planeras få karaktären av ett aktiverat naturstråk med stärkt kontakt till årummet. Delen av stråket är tillsammans med det nord-sydliga gång- och cykelstråket identifierat som en viktig skolväg för barn. Den västra delen av stråket föreslås anordnas med enklare utrustning för naturpedagogik och inslag som ger möjlighet att betrakta växt- och djurliv. Även miljöer och utrustning för enklare träning och rehabilitering föreslås, vilken kan nyttjas både av sjukhuset och allmänheten.

Max utbyggnad

Alternativet för max utbyggnad är huvudsakligen utformat som huvudalternativet, men med vissa skillnader framför allt i det centrala kvarteret. I alternativet rivs befintlig huvudentré för att möjliggöra en större utbyggnad av det centrala kvarteret. Den nya huvudentrén blir kvar i samma läge som den ursprungliga, och en ny entré som vänder sig mot åstråket i norr möjliggörs.

Alternativet skiljer sig mot huvudalternativet i omfattningen av indrag av de övre våningarna – i alternativet för max utbyggnad är de olika våningarnas utbredning mer likartad, vilket innebär att byggnaderna kommer att upplevas som högre från gatan.

Etappindelning

Utbyggnaden av sjukhusområdet delas in i tre etapper. Etapp ett och två uppskattas utföras inom en 15 – årsperiod efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Etapp tre planeras byggas inom en tidsram om 30 år efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

I den första etappen byggs delar av det centrala kvarteret ut, med en ny angöring mot Esplanaden. Esplanaden och Götgatans utformning färdigställs.

I den andra etappen byggs det centrala kvarteret ut ytterligare. Ambulansstationen och parkeringshuset i det västra kvarteret byggs. Under den andra etappen utförs även åtgärder längs åstråket.

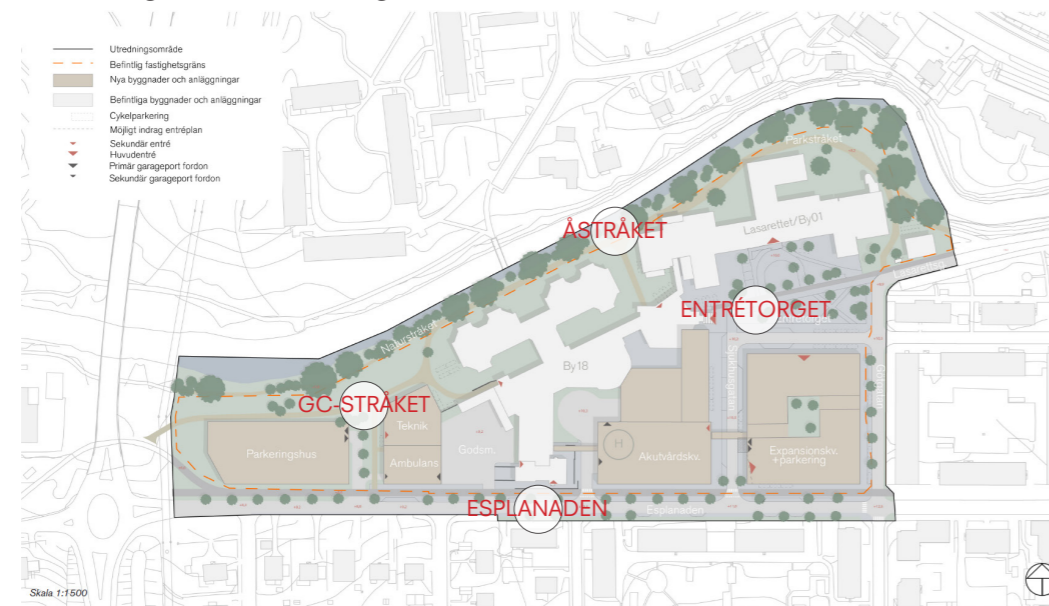
Den tredje etappen omfattar utbyggnad av det östra kvarteret inklusive parkeringsgarage. Utöver detta byggs även teknikbyggnaden i västra kvarteret, samt en påbyggnad av befintliga byggnad 18. Under den tredje etappen färdigställs Sjukhusgatan och entrétorget.

6. Social konsekvensanalys

Analysen utgår huvudsakligen från Projekt- och bebyggelseförslaget och är sorterad efter tidigare nämnda teman. Först presenteras en analys av nuläget, följt av en analys av utvecklingsförslaget. En sammanlaggen personaanalys görs för samtliga teman i den sociala konsekvensanalysen. Därefter presenteras en analys av samrådshandlingarna. Slutligen presenteras en avslutande sammanfattning med föreslagna åtgärder i det kommande arbetet med detaljplanen.

Analysen omfattar huvudsakligen utvecklingsförslaget som helhet, med utgångspunkt i att samtlig bebyggelse är utbyggd om inte annat anges. Föreslagen etappindelning ingår också i analysen. Analysen lyfter både positiva och negativa aspekter med utvecklingsförslaget.

Några platser är identifierade som särskilt viktiga och återkommer ofta under analysen. Platserna är entrétorget, åstråket, Esplanaden, Götgatan och gc-stråket. Se figur nedan.

Figur 20. Situationsplan över sjukhusområdet - utvecklingsförslag. Bild från Locum AB med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

Som en del i analysen har sakkunniga inom olika kompetensområden intervjuats. Personerna har haft kompetens inom:

- Äldre och fysiska funktionshinder
- Socioekonomi, demografi och jämlikhet
- Utformning av fysisk miljö, hållbarhet
- Psykisk hälsa
- Trafik
- Brott utsatthet, trygghet
- Trygghet, rekreation, unga

Resultatet från dialogerna vävs in i följande analys. Några exempel från dialogerna, inom och utöver våra temaområden, följer:

- Esplanadens trafiksituation har svagheter i dagsläget. Trafikmiljön upplevs som rörig med konfliktsituationer fordon sinsemellan, samt mellan fordon och gående/cyklister. Deltagarnas bedömning av trafiksituationen skiljer sig från den trafikanalys som gjorts i förstudien. Esplanaden upplevs som högre belastad än vad som uppmätts.
- Kollektivtrafiken till området är bristfällig. Turtätheten är för låg för att utgöra ett attraktivt val till bilen. Särskilt för personer boende utanför Norrtälje stad.
- Åstråket upplevs övervägande som negativt och otryggt idag.
- Norrtälje kommun har en relativ hög andel i behov av psykiatrisk vård, något som saknas idag. Barn- och ungdomspsykiatri uppges vara överbelastad. Det saknas även vårdplatser för personer som är berusade/påverkade, dessa behöver köras till Stockholm för vård.
- Givet sjukhusets placering i Norrtälje stad och samhällets brottsutveckling är det viktigt att beakta risken för en framtida större olycka, möjliggöra plats för avspärningar med mera.
- Norrtälje kommun har en stor andel äldre i befolkningen, andelen förväntas även öka ytterligare i framtiden. Detta ställer krav på vårdens kapacitet och funktioner. I gruppen äldre ingår personer som börjar få kognitiva nedsättningar och tidiga stadier av demens, så kallad kognitiv svikt, men fortfarande sköter sin vardag själva.
- Området Lommastranden, söder om sjukhusområdet, håller på att byggas ut. Efter inflyttning förväntas rörelserna av barn som ska till skolor och förskolor norr om sjukhusområdet öka. Från Lommastranden kommer aktuellt område att bli en viktig länk för gående och cyklister som rör sig norrut eller in mot stadskärnan.
- Generellt saknas det lekplatser i området. Yngre barn upplevs inte vistas i området i någon större utsträckning idag. Ungdomsgång hänger kring åstråket.

6.1 Trygghet och trivsel

I ett sjukhusområde rör sig en stor variation av människor med olika typer av bakgrunder, i alla åldrar och med olika mål med sin vistelse. Ett sjukhusområde behöver tillgodose alla dessa individers behov, samtidigt som det är en plats i staden, där andra behöver känna sig trygga och trivas, alla tider på dygnet. Besök på sjukhuset kan ofta innebära en stress och oro i sig, därför är det särskilt viktigt med tydlighet och orienterbarhet.

Nuläge

- Helikoptertrafiken genererar buller, vilket är särskilt problematiskt för personer boende i området.
- Entrétorget upplevs idag som starkt bildominerat, med bilar som kör framför huvudentrén och en stor yta för markparkeringar vid huvudentrén. Det saknas tydligt avgränsade platser för gående och cyklisterna på området. Detta sammantaget skapar en otrygg miljö.
- Sjukhusområdet upplevs som relativt slutet och omgärdas av häckar och bilparkeringar. Slutenheten och bristen på siktlinjer bidrar till att området upplevs som otryggt, särskilt under dygnets mörka timmar.
- Personalparkeringen, i planområdets västra del, upplevs som otrygg. Denna del av planområdet innehåller inte några funktioner som skapar flöden av människor, vilket bidrar till otryggheten. Vid dialogerna har det framkommit att personal på sjukhuset upplevt obehag kring att gå till sina parkerade bilar på kvällar/nätter.
- Åstråket upplevs generellt som en baksida och är inte en plats som uppmuntrar till vistelse. Sjukhusets fasad utgör en barriär mot stadsrummet och utsikten över ån skymms av sly. Belysningen är bristfällig och det finns undanskymda platser som under kvällstid nyttjas av kriminella.

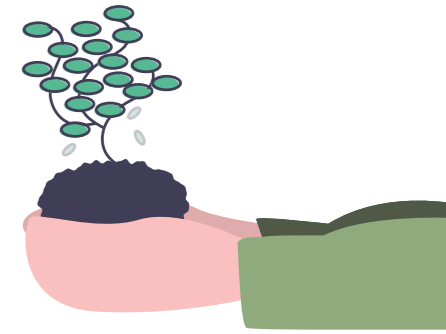
Utvecklingsförslaget

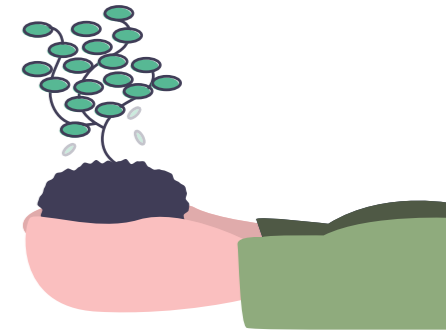
Generellt

- Utbyggnaden av sjukhusområdet kommer innebära en betydande påverkan för boende i närmiljön. Bebyggelsen mot Götgatan är högre än befintlig och kommer därför att ge helt andra förutsättningar vad gäller utsikt och skuggförhållanden. Projekt- och bebyggelseförslaget beskriver åtgärder med försök att minska den negativa påverkan för boende i närområdet. Förslaget beskriver tydligt en tanke om hur byggnaderna och dess fasader ska möta och harmonisera med
- Överblickbarheten inom sjukhusområdet förbättras jämfört med nuläget. Sjukhusgatan skapar bättre flöden inom området och en tydlig siktlinje mellan entrétorget och Esplanaden, vilket är en betydande förbättring jämfört med nuläget.

Västra kvarteret

- Den tillkommande byggnadsvolymen längst i väst kommer att bidra till att skärma av delar av åstråket. Byggnadsvolymen ska enligt Projekt- och bebyggelseförslaget få en gestaltning som signalerar att platsen är viktig och som kan bidra till att motverka ödslighet. Även en personalentré mot norr föreslås, vilken har potential att förstärka känslan av närvaro och bidra med positiva flöden av människor. Projekt- och bebyggelseförslaget skulle dock kunna förtydliga hur otrygghet ska motverkas i den västra delen av området, då det också kommer att påverka hur gc-stråket och den östra delen av åstråket upplevs.
- Personalflödena mellan parkeringshuset och sjukhuset och placeringen av ambulansstationen i öst har potential att minska den upplevda otryggheten i sjukhusområdets omgivning. Säkerställ dock att obehöriga inte kan ta sig in i parkeringshuset och skapa otrygghet för personal. Ett slutet parkeringsutrymme upplevs som mer otryggt än en markparkering och ytterligare om det är en plats som människor uppehåller eller gömmer sig på.
- Parkeringshusets fasad föreslås få stående, genombrutna trälameller som ger möjlighet till in och utblickar. Det har i dialoger framkommit att denna del av planområdet upplevs som otrygg under dygnets mörka timmar. Det är viktigt att genomsläppligheten skapar siktlinjer och tillåter ljus att strila ut till omgivningen.

Åstråket

- Åstråkets västra del, bakom parkeringshuset, riskerar att bli en plats som fortsatt upplevs som otrygg. De åtgärder som planeras längs stråket innebär att platsen ges en tydligare programmering som bjuder in människor att uppehålla sig där, vilket potentiellt kan minska den upplevda otryggheten.
- Parkeringshusets omgivning bör kompletteras med genomtänkta planteringar eller dekorativa element samt belysning i mänsklig skala för att stärka tryggheten och trivseln i planområdets västra del ytterligare. En plats som känns avsiktligt utformad och väl omhändertagen tenderar att upplevas som mindre otrygg och inte generera en negativ typ av närvaro i samma utsträckning.
- I projekt- och bebyggelseförslaget har en möjlig entré mot åstråket föreslagits. Tillhandahållet material beskriver dock att det inte är sannolikt att entrén tillskapas i utbyggnad av huvudalternativet. Entrén skulle bidra till att minska sjukhusets barriärverkan och har potential att minska den upplevda otryggheten längs åstråket.

Maxalterativet

- Den föreslagna sjukhusentrén mot åstråket fyller en viktig funktion för att minska sjukhusets barriärverkan. Entrén minskar byggnadens slutenhet mot norr och har, beroende på hur den utformas, potential att bidra med känslan av positiv närvaro och bidrar därmed till att minska den upplevda otryggheten.
- De högsta byggnadsvolymerorna placeras centralt och i mitten av planområdet. Detta mjukar upp volymernas intryck mot omgivningen - gatan och för grannarna.
- Utifrån tillhandahållet material blir flöden desamma som i huvudalternativet. Medan volymerna blir betydligt större vilket medför ännu svårare samband med omgivningen. Upplevelsen blir också ännu svårare för utsatta grupper.

6.2 Socioekonomi och jämlikhet

Områdets utveckling och tillgången till det har en koppling till socioekonomi och jämlikhet i stort. En avgörande aspekt är att säkerställa att den planerade bebyggelsen och de offentliga funktionerna bidrar till social sammanhållning och inkludering. Tillgången till sjukvården måste vara god för personer med olika ekonomiska förutsättningar, samtidigt som hänsyn måste tas till personer som inte behärskar det svenska språket.

Nuläge

- Idag saknas skyltning med bildspråk som kan underlätta förståelsen av platsen för personer som inte pratar svenska eller av annan anledning har svårt att läsa.
- Kollektivtrafiken till sjukhuset är idag bristfällig med en turtäthet om 45-60 minuter. För personer som inte har tillgång till bil och bor utanför Norrtälje stad eller har svårt att röra sig, är området mycket svårtillgängligt. Landsbygdstrafiken är mycket gles och innebär flera byten längs vägen, vilket gör resor till och från sjukhuset krångliga och tidskrävande.
- Idag saknas flera viktiga länkar i gång- och cykelnätet till området, som upplevs vara utformat huvudsakligen för personer som kommer resande i bil.
- Idag saknas kvalitativa mötesplatser som uppmuntrar till att uppehålla sig längre tid inom området, både inom sjukhusområdet och längs åstråket. Möjligheten till möten och social samvaro är bidragande till en socialt hållbar stadsmiljö.
- Det saknas alternativ för orienterbarhet med t ex symboler

Utvecklingsförslaget

Generellt

- Förslaget möjliggör många nya platser för uppehåll och möten. Samtliga utemiljöer får en mer omsorgsfull och välkomnande gestaltning jämfört med nuläget, gott om plats avsätts till möbleringsbara ytor.
- Den föreslagna bebyggelsestrukturen kan ge en möjlighet till tydlighet och läsbarhet i området. Sjukhusgaten och bebyggelsens möte med Esplanaden kan ge en tydlighet i området, vilket sannolikt innebär att människor på ett mer intuitivt sätt kan hitta rätt jämfört med idag. För att det ska säkerställas att orienterbarheten blir bra är det viktigt att det kompletteras med lättlästa skyltar och belysning. Detta är viktigt för att inkludera exempelvis personer som inte förstår svenska och människor/barn med kognitiva funktionshinder.
- Projekt- och bebyggelseförslaget beskriver inte utrymmen och flöden för mobila team/fordon som används för vård i hemmet. Det framgår inte om detta är något som planeras, men det skulle vara positivt att möjliggöra för. Mer omfattande vård i hemmet kräver färre resor som belastar ekonomin hos fattiga patienter och anhöriga och skulle därför vara fördelaktigt och inkluderande ur ett socioekonomiskt och jämlikt perspektiv. Kontakt med närstående och anhöriga är viktigt för patienters välmående och trygghet, oavsett ålder. Att sen vård i hemmet kan ha annan problematik går vi inte in på här.

Maxalterativet

Alternativet bedöms inte påverka analysen inom temat.

6.3 Mobilitet och samhällsservice

Sjukhuset har en viktig roll i samhället. Alla måste kunna ta sig till sjukhuset på ett enkelt sätt oavsett färdmedel och handikapp. Norrtälje kommun vill utforma gatumiljöer efter gatans funktion för att man underlättar för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Sjukhuset har också en roll i samhället som mötesplats när andra funktioner är samlade på samma ställe, många besöker området utanför vården.

Nuläge

- + Sjukhuset och vårdcentraler utgör en viktig samhällsservice i sig och ligger centralt beläget i Norrtälje stad. Idag finns även apotek och kiosk inom sjukhusområdet. Längs Esplanaden finns några restauranger.
- + Sjukhusets centrala läge gör att tillgängligheten generellt kan anses vara hög, men även personer som bor utanför staden eller som har svårt att förflytta sig måste beaktas.
- Kollektivtrafiken till sjukhuset är viktig, vilken idag inte kan anses vara ett tillgängligt val i och med den låga turtätheten. Aktuell busslinje som trafikerar sjukhuset går bara i en riktning, med närmsta busshållplats cirka 100 meter från huvudentrén. Det finns även en hållplats söderut längs Götgatan, cirka 250 meter från området. Under dialogerna har det framkommit att personer som färdas med buss huvudsakligen går till och från själva busstationen, cirka 500 meter från området. För en person som har nedsatt rörelseförmåga eller annan funktionsnedsättning så som kognitiv svikt, kan detta vara omöjligt.
- Norrtälje busstation trafikerar bussar från Stockholm, Uppsala, Rimbo, Hallstavik och Älmsta. Kopplingen in mot centrum och busstationen är otydlig för någon som inte känner till platsen. Det finns ett fungerande stråk längs Lasarettsgatan i riktning mot centrum men skyltning saknas.
- Tydliga och sammanhållna gång- och cykelstråk saknas längs Götgatan och Esplanaden.

Utvecklingsförslaget

Generellt

- Den föreslagna utvecklingen av sjukhusområdet möjliggör mer kvalificerad vård för Norrtäljes invånare och har en stark positiv inverkan på stadens samhällsservice. Utvecklingen möjliggör även utrymme för annan typ av samhällsservice i området så som uthyrbare lokaler i väl utvalda lägen.

Götgatan/ Esplanaden

- De åtgärder som föreslås i projekt- och bebyggelseförslaget längs Götgatan är mycket positiva ur mobilitets- och framkomlighetssynpunkt. Den tillkommande gång- och cykelvägen innebär att gående och cyklister inte längre behöver hamna i konflikt med backande bilar eller annan fordonstrafik.
- Föreslagna åtgärder längs Esplanaden bidrar starkt till att stärka mobiliteten i såväl närområdet som i staden. Sammanhängande och framkomliga gång- och cykelvägar i en stad är viktiga för att människor ska välja mjuka trafikslag framför bil. Åtkomsten till sjukhuset för gående och cyklister skulle tydligt förbättras om gång- och cykelväg öppnas från Esplanaden redan under första etappen. Det finns dock en risk för konflikter med motorfordon innan Sjukhusgatans anläggning om inte en tydligt avgränsad gång- och cykelbana mot entrétorget tillskapas.

Maxalterativet

Alternativet bedöms inte påverka analysen inom temat.

6.4 Platsidentitet

Platsens identitet och närvaro i staden består mycket av befintliga byggnaderna inom sjukhusområdet, och dess närhet till parkstråket. Eftersom sjukhuset och omkringliggande område ligger väldigt centralt har platsens identitet en stor betydelse för staden. Sjukhusområdet är även naturnära med parkstråk och ån i anslutning. De nya volymerna kommer att påverka platsens identitet och karaktär och även känslan av närheten till grönska och ån.

Nuläge

- Sjukhusområdet har idag vissa starka bärare för platsens identitet: den äldre byggnaden från sent 1800-tal, sjukhuskapellet samt den huvudsakliga sjukhusvolymen har formspråk som hänger samman. Övrig bebyggelse såsom vårdcentralen har ett otydligt formspråk vilket påverkar området som helhet.
- Närheten till åstråket och dess grönska är en stark kvalitet.
- Utomhusytorna i anslutning till vårdbyggnaderna är otydliga och bjuder inte in till att uppehålla sig. Platser för en tids utomhusvistelse och vila i anslutning till sjukhuset är viktiga.
- Det finns inslag av konst i området som både är bärare av platsidentitet och kan underlätta orientering.
- Från sjukhusområdet är kopplingen till åstråket otydlig, byggnaderna i sig utgör barriärer. För att ta sig från huvudentrén till åstråket måste man runda flera byggnader.
- Ur rekreationssyfte är åstråket svagt, utan tydliga platser att uppehålla sig längs vare sig för personer som vistas på sjukhuset eller förbipasserande. Kopplingen till ån är svag, vattenytan ligger långt ner jämfört med byggnader och gång- och cykelstråket. Utsikten över vattnet skymms även av växtlighet och sly. Det finns få sittplatser, vilket gör stråket otillgängligt för personer med nedsatt ork eller rörelseförmåga.
- Gaturummen längs Esplanaden och Götgatan är otydliga. Slutenheten mot sjukhusområdet bidrar till att orienterbarheten försvåras.
- Västra delen av planområdet upplevs som ödlig och utan tydlig koppling till kringliggande bebyggelse.

Utvecklingsförslaget

Generellt Entrétorget

- Utformningen av entrétorget och tillvaratagandet av platsen framför gamla lasarettet har potential att stärka sjukhusområdets platsidentitet. Entrétorget är idag starkt bildominerat och rörigt, den kvalitativa ytan framför gamla lasarettet försvinner i rådande trafiksituation. Den föreslagna utformningen bidrar till rekreativa och välkomnande funktioner och stärker även upplevelsen av platsen för personer boende längs Götgatan och för personer som vistas kring området i vardagen.

Götgatan/ Esplanaden

- Götgatans utformning blir en inramning av sjukhusområdet samt en buffert mot den befintliga bebyggelsen och de personer som bor där.
- Förslaget beskriver en ambition om att skapa väl gestaltad förgårdsmark i anslutning till den nya bebyggelsen, vilket är positivt och kan minska den dominans de nya vårdkvarteren kommer att ha i gaturummet något.
- Det är positivt att den stora lönnen intill Götgatan sparas, den bidrar till platsidentitet och minskar det hårda intrycket av den tillkommande volymen i östra kvarteret.

Åstråket

- Åstråket är i dagsläget underutnyttjad men har många goda kvaliteter. Utvecklingen av området och de planerade åtgärderna längs träket stärker platsens identitet och tar bättre tillvara på de kvaliteter som finns.
- Åstråket är idag bred, asfalterad och har staket som starkt påminner om utformningen av en bilväg. Det framgår inte av materialet huruvida det planeras att åtgärda detta och istället ge stråket en utformning som mer riktas mot gående och cyklister, och som samspelar med den rekreativa funktion som åstråket avses få.

GC-stråket

- GC-stråket föreslås få en tydligare inramning och en utformning som tydligare hänger samman med Esplanaden och åstråket.

Maxalterativet

- Vid maximal utbyggnad får teknikvåningen större utbredning jämfört med huvudalternativet. I huvudalternativet föreslås ett indrag av teknikvåningen mot Esplanaden, vilket är välgörande för gaturummet och gör att volymerna inte känns lika dominerande i omgivningen jämfört med maximal utbyggnadsvolym. Även vid maximal utbyggnad bör volymerna få indrag i valda lägen för att skapa en uppbrutenhet och variation i volymerna. Detta för att

6.5 Äldre och fysiska funktionshinder

Norrtälje har en befolkning med ökande andel äldre och behovet av tillgång till vård för denna kategori bedöms öka. I denna kategori ingår personer med så kallad kognitiv svikt, som börjat påverkas av olika typer av nedsättningar men fortfarande lever självständiga liv. Framkomlighet och tydlighet är två viktiga aspekter för att äldre och människor med fysiska funktionshinder ska kunna känna sig trygga.

Nuläge

- Idag finns få mötesplatser/få sittplatser i utomhusmiljöerna. Detta gäller både i anslutning till huvudentrén och sjukhusets gårdsytor, åstråket samt omgivande gaturum.
- Kopplingarna till området för personer som färdas utan bil är svaga. Kollektivtrafiken är bristfällig med långa väntetider, långt avstånd till busshållplatsen och för få sittplatser för väntan på bussen. Gångstråken längs anslutande gator är bristfälliga, där konflikter med fordon ofta uppstår. Detta upplevs som särskilt stressande för en person som inte har full rörelseförmåga.
- Entrétorget saknar idag ett tydligt avgränsat gångstråk mot huvudentrén som är fredat från fordonstrafik. Det saknas kontrastmarkeringar och taktila stråk som stöd för synnedsatta.
- Sjukhusområdet är bra beläget med åstråket i direkt anslutning till vårdbebyggelsen, men det saknas idag tydliga kopplingar dit för patienter på sjukhuset. För personer med nedsatt rörelseförmåga, uthållighet eller syn utgör huskropparna och trafiken kring huvudentrén ett hinder för att nå grönområdet.
- Det finns sittplatser och viss grönska framför gamla sjukhuset, men med begränsade rekreativa värden.

Utvecklingsförslaget

Generellt

- De nya byggnadsvolymer och dess placering samt den nya gatan ökar tydligheten och orienterbarheten inom sjukhusområdet jämfört med nuläget. Tydliga stråk och siktlinjer samt gestaltning kring entréer är sådant som bidrar till orienterbarhet och minskar behovet av skyltning, även om skyltning bör finnas som komplement. Projekt- och bebyggelseförslaget uppfyller detta. För äldre är denna typ av åtgärder extra viktigt för att inte orsaka stress och oro kring att inte hitta fram på egen hand eller komma för sent.

Entrétorget

- Utvecklingsförslaget skapar förutsättningar för fler kvalitativa miljöer att sitta ner för vila eller social samvaro. För personer i denna grupp kan sjukhusbesök även fylla en social funktion.
- Utvecklingsförslaget möjliggör åtkomst för färdtjänst, taxi och parkering för rörelsehindrade nära huvudentrén och gamla lasarettet.
- Utvecklingsförslaget beaktar behovet av avsläppningsytor nära entréer kopplade till Sjukhusgatan.
- Under första och andra etappen bibehålls befintlig utformning kring entrétorget samt befintlig in- och utfart. För personer som kommer i bil fungerar denna lösning, plats för avstigning finns nära huvud- och akutentré. Personer som anländer till fots, med cykel eller med buss hänvisas fortsatt till en stökig trafikmiljö kring huvudentrén innan Sjukhusgatan anläggs. För personer med nedsatt rörelseförmåga eller andra funktionsvariationer är det särskilt viktigt med gena, tydliga och säkra stråk att röra sig längs. Akutentréns nya läge riskerar att skapa en än mer rörig trafiksituation kring entrétorget under första och andra etappen. Åtgärder som förbättrar gång- och cykelvägarna bör implementeras under första etappen.

6.5 Äldre och fysiska funktionshinder

Esplanaden/Götgatan

- Busshållplatsen föreslås ligga kvar i samma läge som idag. För personer med nedsatt rörelseförmåga eller med kognitiva begränsningar är detta en brist i förslaget. Befintlig busshållplats ligger på Lasarettsgatan cirka 100 meter från huvudentrén. Det förväntas dock att de flesta som reser med buss kommer att kliva av vid bussterminalen, cirka 550 meters gångavstånd från sjukhusområdet. Enligt Trafikförvaltningens riktlinjer ska närmsta busshållplats finnas inom 400 meter från målpunkt för att uppfylla god kollektivtrafikförsörjning. 100 meter till närmsta hållplats är alltså mycket bra för de flesta människor, men i en sjukhusmiljö där människor med sjukdomar och nedsatta förmågor vistas skulle det vara fördelaktigt med en hållplats i närmare anslutning till huvudentrén. Ur ett socialt perspektiv är det viktigt att värna individens möjlighet till självständighet och rörelse, alltså att skapa förutsättningar för självständig rörelse även för personer som har olika typer av begränsningar.
- Det är positivt att ytan kring busshållplatsen utvecklas och blir mer inkluderad i omgivningen. Vid längre väntan på bussen är det positivt med en gestaltad miljö att vänta i för att inkludera de personer som reser kollektivt.

Åstråket

- Föreslagna åtgärder längs åstråket skapar möjlighet till mer tillgängliga, rekreativa och återhämtande miljöer än vad som finns i nuläget. Tillgång till gröna värden har visats ha störst positiv effekt för de som är sjukast och svagast.

Maxalternativet

- Åstråketet blir mer tillgängligt om en entré tillskapas som vänder sig dit.

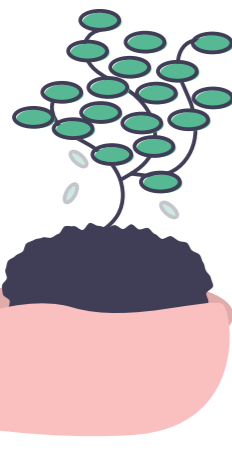

6.6 Särskilt viktiga funktioner i vårdmiljöer

Ur ett socialt perspektiv är faktorer som orienterbarhet, framkomlighet och tydlighet viktiga i sjukhusmiljöer. Personer och barn som besöker sjukhus upplever ofta stress, oro eller är påverkade av sjukdom, varför det är extra viktigt att den fysiska miljön underlättar så mycket som möjligt att hitta och göra rätt för att inte öka stressen eller oron ytterligare. Det bidrar även till att miljön upplevs som trygg och välkomnande. Platser för vila och återhämtning är också viktiga, på vilket kopplingar till gröna miljöer har visats ha positiv effekt. Även konst och väl gestaltade platser har en positiv effekt då de kan fungera som så kallad positiv avledning.

Nuläge

- För personer som anländer i bil är tillgängligheten till sjukhuset generellt god, med en väl synlig markparkering nära huvudentrén.
- För personer som går eller cyklar är tillgängligheten lägre, då befintliga stråk kring området på flera platser korsas av backande bilar samt. Sikten mot sjukhusområdet skymms delvis samtidigt som ytan kring huvudentrén är sluten i flera riktningar, vilket försvårar orienteringen.
- Tydlig skyltning med symboler saknas idag.
- Platsen kring huvudentrén upplevs som rörig och bildominerad, vilket kan bidra till stress och oro. Positiva inslag så som befintlig konst försvinner i den röriga miljön.
- Åstråket, ytan framför gamla lasarettet och andra befintliga inslag av gröna ytor är inte kvalitativa idag, men har en stor potential att verka positivt för området om de vidareutvecklas.

Utvecklingsförslaget

Generellt

- De föreslagna förändringarna är även positiva för personer som kommer i bil, då tillkommande bebyggelses placering och dragningen av Sjukhusgatan bidrar till orienterbarhet och gör området lättare att läsa jämfört med dagens utformning. Tydlighet i utformningen är mycket viktigt i sjukhusmiljöer.
- Utvecklingsförslaget beskriver hur befintliga gårdsrum planeras att tas tillvara och vidareutvecklas vilket stärker kopplingen till avkopplande och läkande miljöer, vilket är positivt för såväl patienter (särskilt de som inte har möjlighet att ta sig ut på egen hand) som för personal.
- Det är positivt att angöring till akutentrén presenteras tydligt i utvecklingsförslaget. Under den första etappen bibehålls befintlig in- och utfartsväg, men ytterligare flöden tillkommer i och med den nya placeringen av akutentrén. Trafiksituationen kring huvudentrén upplevs idag som otydlig och rörig och riskerar att förvärras ytterligare under den första etappen i och med akutens nya läge, om Sjukhusgatan inte anläggs förrän i en senare etapp. Tydliga hänvisningar måste finnas för att underlätta orienterbarheten. Det finns även en ökad risk för konflikter mellan motorfordon, gående och cyklister.

Entrétorget

- Positivt att helikopterplattan flyttas högre upp då det minskar bullernivån i området och därmed minskar stressnivån hos personer som befinner sig där.
- Förslaget tar vara på befintlig konst samt föreslår en komplettering med ytterligare konst och dekorativa element. Detta fungerar som positiv avledning och är därför avstressande, samt bidrar till känslan av en omhändertagen och välkomnande miljö.
- Då entrétorget har stor betydelse för många av de sociala värdena som analyseras skulle det vara önskvärt att delar av åtgärderna kunde påbörjas under den första byggnadsetappen.
- Utformningen av entrétorget och tillvaratagandet av platsen framför gamla lasarettet ger förutsättningar till en lugn och välkomnande plats för patienter och besökare. Dessa personer bär ofta på känslor av stress och oro i samband med vårdbesök. Platsen ger möjlighet till lugn och avskildhet i nära anslutning till vårdverksamheten.

6.6 Särskilt viktiga funktioner i vårdmiljöer

- Utformningen av entrétorget och tillvaratagandet av platsen framför gamla lasarettet ger förutsättningar till en lugn och välkomnande plats för patienter och besökare. Dessa personer bär ofta på känslor av stress och oro i samband med vårdbesök. Platsen ger möjlighet till lugn och avskildhet i nära anslutning till vårdverksamheten.
- Entréorgsytan är kvalitativ men omges av gator, vilka i sig utgör barriärer. Störst andel biltrafik förväntas röra sig till och från parkeringshuset längs Sjukhusgatan via Esplanaden, och alltså inte alls passera entrétorget. En förlängning av Lasarettsgatan föreslås leda fram till angöringsplatser vid huvudentrén, för att sedan ledas vidare till Sjukhusgatan. Det är huvudsakligen färdtjänst och trafik som ska till parkeringsplatser för rörelsehindrade som förväntas trafikera angöringsgatan, vilket inte genererar några större trafikmängder. Enligt trafik- och parkeringsutredningen (Iterio, 2025-11-14) förväntas färdtjänst generera i snitt 107 fordonsrörelser per dag vid full utbyggnad av sjukhuset. Angöringsgatan minskar de positiva sociala effekter som entrétorget har i viss mån, jämfört med om torget kunde nås från huvudentrén utan korsande trafik. Framkomligheten för transporter till sjukhuset måste dock prioriteras och föreslagen trafiklösning bedöms möjliggöra en utformning av ett entréorg som bidrar med positiva sociala värden för sjukhusområdet.

Esplanaden/Götgatan

- För att inte skapa ytterligare stress och oro för personer som ska besöka sjukhuset är det viktigt att säkerställa framkomlighet. Under analysarbetet, såväl i analys av tillgängliga dokument som i dialogerna, har det framkommit motsättningar gällande trafiksituationen på Esplanaden. Utvecklingsförslaget innehåller åtgärder för att skapa mer effektiva och funktionsseparerade flöden, men det är viktigt att säkerställa att framkomligheten längs Esplanaden är fortsatt god. Dels för den viktiga funktion sjukhuset fyller, dels för att inte skapa en stökig och osäker miljö för människor som vistas i kringområdet.

Maxalternativet

- Lugna och rekreativa platser för den som vill dra sig undan är viktiga i vårdmiljöer för att minska stress och öka återhämtning. Sjukhusområdet har flera sådana potentiella platser som också omnämns i utvecklingsförslaget, exempelvis åstråket och ytan framför gamla lasarettet.
- Alternativet för maximal utbyggnad innebär att en stor del av gångytan mellan huvudentrén och akutentrén bebyggs jämfört med huvudalternativet. Det innebär att kvalitativa utomhusytor som fyller en välkomnande och rekreativ funktion försvinner, vilket har en negativ inverkan på förslaget. Gående hamnar närmare biltrafiken och ytor för sittplatser försvinner. Gott om sittplatser bidrar till en trygghet för personer med nedsatt ork eller rörelseförmåga, detta bör beaktas även i maximalt byggnadsalternativ.
- Den centralt placerade volymen viker av åt väst och sparar på så sätt plats kring huvudentrén. Ytan bör gestaltas på ett välkomnande sätt avseende dekorativa inslag och belysning, samt erbjuda gott om sittplatser.
- Maxalternativet innebär tillskapandet av en ny huvudentré. Befintlig huvudentré har kulturhistoriska kvaliteter och är ett exempel på 1990-talets vårdarkitektur - och bidrar på så sätt till sjukhusområdets platsidentitet. I huvudalternativet riskerar dock huvudentrén att upplevas som undanträngd och skymd bakom det centrala kvarteret. I maxalternativet möjliggörs tillskapandet av en ny huvudentré, vilken kan gestaltas på ett sätt som gör entrén mer framträdande bredvid övrig tillkommande bebyggelse. Dessutom innebär detta en ny programmering av inomhusytan i anslutning till huvudentrén, och möjligheter att skapa tydligare ytor och flöden för patienter och besökare jämfört med nuläget.
- Förslaget är att i detaljplan tillåta kopplingar mellan östra och centrala kvarteret via skyway. Bedömningen är att skyways inte bör ha en negativ inverkan på platsen, om de placeras och gestaltas på ett sätt som gör att Sjukhusgatans gaturum inte upplevs som slutet. Bibehållna siktlinjer mellan Esplanaden och entrétorget är viktigt, vilket skyways fortsatt möjliggör.

7. Fördjupad barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalysen utförs som en fördjupning av den sociala konsekvensanalysen. På samma sätt som för SKA är analysen är strukturerad efter teman och inkluderar persona. Inledningsvis presenteras en analys av nuläget och en sammanställning av barndialoger som förts på plats på den barn- och ungdomsmedicinska mottagningen på Norrtälje sjukhus. Därefter följer av en analys av utvecklingsförslaget. Åtgärdsförslagen presenteras samlat för SKA och BKA efter analysen.

BILD PÅ VAR BARNMEDICINSKA MOTTAGNINGEN LIGGER

För barnkonsekvensanalysen har dialoger förts med sakkunniga inom:

- Barn- och ungdomsvård
- Brott utsatthet, trygghet
- Trygghet, rekreation, unga
- Skolvägar

Från dialogerna är följande punkter särskilt relevanta för BKA:

- Esplanadens trafiksituation. Barn är särskilt känsliga i röriga trafikmiljöer då barn kan handla impulsivt, vilket tillsammans med stassade bilister skapar en osäker trafikmiljö. Platserna där backande fordon över gångstråk förekommer är en särskild svaghet.
- Åstråket och platsen kring personalparkeringen upplevs övervägande som negativa och otrygga idag. Stråket är delvis idag en viktig länk i barns skolvägar och förväntas bli ytterligare viktig i framtiden. Området Lommastranden, söder om sjukhusområdet, håller på att bygga ut. Efter inflyttning förväntas rörelserna av barn som ska till skolor och förskolor norr om sjukhusområdet öka.
- Det saknas det lekplatser i området Grossgården, där planområdet ingår. Yngre barn upplevs inte vistas i området i någon större utsträckning idag. Ungdomsgäng hänger kring åstråket.
- Trafiksituationen framför huvudentrén är mycket stökig. Det finns för få parkeringsplatser och det är trångt – vilket skapar röriga och potentiellt farliga situationer, särskilt för barn som rör sig där.
- Även ytan framför gamla lasarettet är starkt bildominerad, både transporter med färdtjänst och andra stora fordon förekommer direkt framför entrén. Miljön är otrygg och osäker för barn.
- Det saknas idag platser på sjukhusområdet där barn kan röra sig mer självständigt. Särskilt framför gamla lasarettet där mottagningen för barn och unga ligger. Där skulle det skulle vara positivt med något som riktar sig till barn och där de kan få utlopp för sin energi.
- Vintertid blir bristen på platser som riktar sig till barn och tillgodoser barns behov ännu tydligare.
- Det förekommer att anhörigbarn på sjukhuset kommer till den barn- och ungdomsmedicinska mottagningen för att leka - det finns inte andra platser på sjukhuset som riktar sig till barn.
- Årummet är underutnyttjat idag. Den har fina kvaliteter men är svåråtkomlig och bidrar idag inte till vårdens verksamhet. Årummet upplevs som svåråtkomligt trots att det angränsar direkt till sjukhuset.

Barndialoger

Dialogerna fördes på den barn- och ungdomsmedicinska mottagningen på Norrtälje sjukhus. Mottagningen tar emot barn och ungdomar upp till 17 år. Dialogerna fördes med barn och deras vårdnadshavare med utgång i det befintliga sjukhuset och den planerade utvecklingen. Utvalt material från Projekt- och bebyggelseförslaget visades och användes som underlag i samtalen.

Dialoger med personal på mottagningen fördes även för att komplettera tidigare förda dialoger kring barnperspektivet och social hållbarhet.

Barnen som dialogerna fördes med var flickor och pojkar i åldrarna 3-17 år. Barnens vårdnadshavare var med och deltog också i dialogerna. Nedan presenteras en sammanställning av resultatet:

Nuläge

- De som anländer till sjukhuset med bil beskriver trafiksituationen på sjukhusområdet som stökig. Oftast är det svårt att hitta parkeringsplats.

- Flera av de som gör regelbundna besök på mottagningen beskriver upplevelsen av vårdbesök som övervägande positiv. Det är lätt att hitta till mottagningen och väntrummet är bra.
- Akvariet med fiskar i väntrummet är en favorit för många, detta gäller för de yngre såväl som för de äldre av barnen.
- Åstråket beskrivs som underutnyttjat idag. Det saknas en tydlig koppling dit, det är mycket sly och buskage och stråket har en utformning som inte bjuder in till att vistas där. I samband med vårdbesök är det inte en plats som används.
- Vårdnadshavare med yngre barn beskriver trafiksituationen kring entréerna på sjukhuset som farlig för barn. Det gäller att hålla dem hårt i handen när de rör sig där.
- En av de som deltog i dialogerna är en vårdnadshavare med barn inom NPF-spektra. Vårdnadshavaren väljer alltid den lugnaste vägen som är mest fredad från biltrafik och höga ljud på väg till och från mottagningen. Detta för att barnet blir mycket stressad av höga ljud och miljöer med många intryck. I nuläget är detta via passagen mellan huvudentré och akutentré. Hade det funnits entrépunkter mot åstråket hade det helt klart varit att föredra.
- En situation med för många skrämmande intryck kan få långsiktiga konsekvenser för barn med npf-diagnoser och innebära att de inte klarar av vardagsituationer ute i samhället.
- Sterila miljöer kan också upplevas som skrämmande för barn med olika npf-diagnoser.
- Det saknas möjlighet att köpa något att äta eller dricka i anslutning till mottagningen
- Fontänen framför huvudentrén är fin och uppskattad när det kommer vatten från den
- Sjukhuset ligger bra placerat i förhållande till Norrtälje centrum – det är lätt att gå emellan.

Barndialoger

Utvecklingsförslag

- Gott om sittplatser är viktigt.
- Mycket bra att trafik- och parkeringssituationen blir förbättrad i utvecklingsförslaget.
- Det hade varit positivt med en entré mot åstråket. Både vårdnadshavare och personal beskriver ett behov av tillgång till ytor där barns behov av rörelse tillgodoses.
- Bör implementeras en yta framför entrén till gamla lasarettet som riktar sig till barn och där de kan göra sig av med energi.
- Vänrummet hade gärna kunnat delas in i olika zoner som möter barns olika behov (lugn och avskildhet, upptäckande och aktivering). Detta underlättar särskilt för barn med npf-diagnoser.
- För att underlätta promenader utomhus hade det underlättat med inslag som väcker stillsam nyfikenhet: porlande vatten, bärbuskar,

bilder på djur och mycket grönska. Belysning väl anpassad för gående är också viktigt.

- Skyltar med bildstöd hade varit positivt. Detta skulle ha både en inkluderande och lugnande effekt (till exempel en bild på en doktor). Detta inkluderar barn som inte kan läsa och ger dem en förståelse för den situation de befinner sig i, vilket skapar förutsättningar för trygghet och lugn.

7.1 Lek och aktivering

Lek och aktivering främjar barns nyfikenhet. Inslag i sjukvårdsmiljön som väcker intresse och nyfikenhet är positivt ur barnperspektiv utan att uppmuntra till aktiv lek, men gärna lekfullhet.

Nuläge

- Området saknar i stort sådant som intresserar och aktiverar barn i dagsläget. Befintliga grönytor är inte kvalitativa och ytorna kring huvudentrén upplevs som starkt bildominerade, vilket hämmar barns aktivering och rörelse.
- Åstråket upplevs inte som tryggt eller attraktivt och är inte en plats människor vistas på. Ytan i sig ligger i ett centralt läge i staden som är fredat från fordonstrafik (bortsett från trafik som ska till lastplatsen), den låga kvaliteten gör att möjliga värden går förlorade.
- Stadsdelen saknar idag en lekplats.
- + Det finns inslag av konst inom området som kan uppmuntra barns nyfikenhet.

Utvecklingsförslaget

Generellt

- Projekt- och bebyggelseförslaget innebär en förbättring vad gäller sammanhängande gångytor utan biltrafik. Barn upplever i stor utsträckning stora och starka känslor och behöver utrymme för att ventilera dem. Det är viktigt att utrymmet finns utanför entrén och aktuentrén både för rörelse och utbrott som uppkommer. Utrymmet behöver finnas även för stillsamhet och reflektion utan att hamna i konflikt med fordonstrafik.
- Projekt- och bebyggelseförslaget beskriver inslag som uppmuntrar till naturlek längs åstråket, vilket är ett positivt inslag i förslaget som riktar sig till barn. Saker som vatten, bärbuskar, blommor och djur kan ha en lugnande inverkan på barn och är exempel på attribut som kan användas i projektområdet. Detta kan med fördel finnas i olika former längs Esplanaden, Götgatan och kring entréerna också.

Entrétorget

- Det föreslås att entrétorget ska innehålla inslag som uppmuntrar barns lek, vilket är positivt. Då entrétorget omges av bilvägar är det dock viktigt att placera detta på ett sätt som inte uppmuntrar barn att springa ut i vägen. Trafiksänkande åtgärder mellan huvudentré och entréorg uppmuntras.

Åstråket

- Åstråket erbjuder både möjlighet till sol och skugga. Barn är särskilt känsliga för solexponering, det är positivt att många av de element i åstråket som mer specifikt riktar sig till barn kommer att befinna sig i skugga delar av dygnet.
- Parker och naturområden bidrar även till ungas utveckling och rörelse i vardagen. Platser som möter ungas behov skapar förutsättningar för självständiga möten och sociala aktiviteter och en känsla av tillhörande. Den föreslagna utvecklingen av åstråket bedöms möta de behoven hos unga.
- Från huvudentrén kan åstråket med nås längs sammanhängande gång- och cykelstråk, dock med viss korsande fordonstrafik. Det är en stark kvalitet att ett väl tilltaget, grönt och rekreativt rum med utrymme för barns fria lek finns i nära sjukhusets funktioner. Det skulle vara fördelaktigt om entrén direkt mot åstråket tillskapas i ett så tidigt skede som möjligt för att underlätta åtkomsten ytterligare.

Maxalternativet

- Alternativet stärker kopplingen mellan sjukhus och åstråket genom att en ny entré tillskapas.

7.2 Trafiksäkerhet och mobilitet

Trafiksäkra stadsrum skapar förutsättningar för barns självständiga rörelse, vilket också omnämns som ett mål i Norrtälje stads fördjupade översiktsplan. Om föräldrar känner sig trygga med att låta sina barn röra sig mer självständigt kan det även bidra till att minska bilanvändningen, vilket är ytterligare något som eftersträvas i den fördjupade översiktsplanen. Barn rör sig till fots eller med cykel, varför sammanhängande och trafikseparerade gång- och cykelstråk är viktiga.

Nuläge

- Under dialogerna har det beskrivits att bilar håller höga hastigheter längs Esplanaden, samt att trafiksituationen generellt upplevs som rörig längs gatan. Detta riskerar att skapa konflikter med gående även vid övergångsställen. I Esplanadens västra del, där bilarnas hastigheter brukar vara högst, saknas gångväg längs delar av gatan samt övergångsställe (mellan Lännagatan och Vikingagatan).
- På delar av Esplanaden korsar backande bilar gångvägen. Barn är särskilt utsatta i den situationen, dels på grund av längd, dels för att de tenderar att ha ett mer oberäkneligt rörelsemönster. Detta även när barn rör sig tillsammans med sina föräldrar. Samma problematik finns längs Götgatan.
- Även entrétorget saknar ytor där barn kan röra sig fredat från biltrafik. Det finns en fontän vid huvudentrén som kan vara intresseväckande för barn, men den omges av bilar. Parkerade bilar backar över gångvägen som leder till huvudentrén.
- Åstråket är huvudsakligen fredat från biltrafik men det förekommer godstrafik längs delar av stråket, vilket hämmar barns rörelse där.

Utvecklingsförslaget

Generellt Entrétorget

- Angöringsgatan mot huvudentrén begränsar de positiva effekter entrétorget skulle kunna bidra med till platsen. Ytan framför huvudentrén är idag starkt bildominerad och tillkomsten av ett entrétorget tillsammans med de ändrade trafikflödena är i sig en stor förbättring i Projekt- och bebyggelseförslaget. Entrétorget föreslås programmeras med element som kan upplevas som positiva och intresseväckande för barn, men angöringsgatans dragning begränsar barns möjlighet till självständig rörelse och därmed barns tillgång till entrétorget. Barn kan bära på starka känslor och en miljö som tillmötesgår barns behov behöver tillgodose plötsliga behov av rörelse och utbrott. Viss åtkomst till huvudentrén med fordon är nödvändigt för sjukhuset, men angöringsgatans dragning är begränsande för barn. För att skapa en trafiksäker miljö bör angöringsgatan regleras med låga hastigheter och utformas på ett sätt som tydligt indikerar att gaturummet är avsett för fordonstrafik. I anslutning till huvudentrén skulle det exempelvis kunna finnas en övergångsyta som höjer säkerheten och tillgängligheten för barn kring huvudentrén.

Esplanaden/Götgatan

- Busshållplatsen föreslås ligga kvar i samma läge som idag. Ur ett barnkonsekvensperspektiv är det positivt att busstrafik inte leds in på sjukhusområdet. Bussar är stora fordon som skymmer sikten och utgör en risk ur barns trafiksäkerhetssynpunkt – varför det är positivt att bussar inte leds in på sjukhusområdet. Mängden trafik framför huvudentrén påverkar också hur tillgängligt entrétorget kommer att upplevas. Gator och trafik utgör barriärer, främst för barn. Entrétorget bidrar med positiva effekter till platsen och kan komma att verka som ett välgörande och intresseväckande inslag för barn som vistas inom sjukhusområdet, i största möjliga mån bör kopplingen mellan huvudentré och entréorg hållas tillgänglig för dem. Detta är en motsättning mot det som lyfts fram i den sociala konsekvensanalysen, men busshållplatsens placering är positiv ur ett barnperspektiv.

Åstråket

- En redundant lastplats kommer att finnas längst i öst längs åstråket. Det är mycket viktigt att transportvägen till och från lastplatsen utformas för att inte konflikter med barns rörelse uppstår, med goda siktlinjer och tydliga avgränsningar mellan lastplats och åstråket för att barn inte ska komma in på lastområdet.

GC-stråket

- Gång- och cykelstråket i väst utformas enligt konceptet "Glada skolvägar", vilket är positivt. I konceptet ingår element som väcker barns nyfikenhet och lust till rörelse. Utforskande och rörelse är viktiga för barns hälsa och utveckling.

Maxalterativet

- Alternativet för maximal utbyggnad innebär att en stor del av ytan mellan huvudentrén och akutentrén bebyggs. Detta innebär att gångytan blir smalare och att gående längs Sjukhusgatan kommer närmare trafiken längs gatan. Även ytor för vila och rekreation försvinner vid maximal utbyggnad. Jämfört med huvudalternativet innebär detta att ytor där barn kan röra sig mer självständigt inom sjukhusområdet begränsas, därmed begränsas också barns möjligheter att ventilera jobbiga känslor kopplade till vårdbesök. Vid maximal utbyggnad rekommenderas att en entré mot åstråket tillskapas i samband med uppförandet av den nya huvudentrén. Detta skulle innebära en gen koppling mellan sjukhus och en plats där barn har fina möjligheter att röra sig fritt och fredat från trafik.

7.3 Platsidentitet och utformning

Utformningen av den fysiska miljön kan främja barns trivsel, trygghet och känsla av tillhörighet. För att en plats ska vara inkluderande för barn ska deras behov och intressen beaktas. För ett sjukhusområde kan detta innebära en hög detaljeringsgrad, användning av färger och mer lekfull gestaltning eller inslag av konst.

Nuläge

- + Det finns vissa inslag av konst inom sjukhusområdet.
- Området saknar generellt attribut som tilltalar barn idag.

Utvecklingsförslaget

Generellt

- Projekt-och bebyggelseförslaget beskriver en tillförsel av kvalitativa ytor för vistelse jämfört med nuläget, både i direkt anslutning till sjukhusets entréer och i dess omgivande ytor. Väl gestaltade vistelseytor kan nyttjas av barn både för att vila och att dra sig undan på, såväl som för lek.
- För ungdomar är tillgång till vistelseytor också viktigt. Ungdomar behöver platser som erbjuder möjlighet till egen social samvaro och bidrar på så sätt till ungas utveckling och egna liv. För ungdomar som bor trångt är detta särskilt viktigt som en del i den självständiga utvecklingen. På samma sätt som i den sociala konsekvensanalysen bör dessa platser utformas för att vara inbjudande och variera mellan mer öppna och sociala till mer avskilda. Förslaget bidrar på ett positivt sätt till detta - både i den direkta vårdmiljön såväl som i stadens miljöer.

Entrétorget

- På entrétorget lämnas utrymme för grönska och dekorativa element, till exempel julgran under vintertid eller fast konstverk som tål beröring. Detta kan stimulera barns lek och fantasi.

GC-stråket

- Beskrivningen av gång- och cykelstråket och dess omgivande miljöer i områdets västra del har flera element som direkt vänder sig till barn eller kan uppskattas av barn. Men det är ingen plats för ungdomar att uppehålla sig i utan att de tar del av en aktivitet. Det kan förhindras att andra människor är i rörelse och att platsen är belyst.

Maxalternativet

- Alternativet bedöms inte påverka analysen inom temat.

7.4 Särskilt viktiga faktorer i vårdmiljöer

För att göra vårdmiljöer mer tillgängliga och trygga för barn behöver de utformas efter barns behov. Barn har ofta ett större behov av att röra på sig, därför krävs ytor som kan hantera spring i benen i anslutning till vårdmiljöerna. För att minska risken för att ett vårdbesök ska upplevas som negativt fungerar inslag så som konst som positiv avledning.

Nuläge

- Kring entréer saknas det generellt plats för barn att röra sig självständigt. Entrétorget är starkt bildominerat och även gångstråket i riktning mot Lasarettsgatan hindras av biltrafiken. Befintliga positiva inslag så som konst försvinner i den röriga miljön.
- Åstråket, ytan framför gamla lasarettet och andra befintliga inslag av gröna ytor är inte kvalitativa idag, men har en stor potential att verka positivt för området om de vidareutvecklas.
- Framför entrén till gamla lasarettet finns grönytor, men platsen upplevs ändå som bildominerad. Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen ligger i gamla lasarettet, men det saknas ytor i anslutning till entrén där barn självständigt kan röra sig.

Utvecklingsförslaget

Generellt

- Visionen för sjukhusområdet bör tydligare fånga upp och beskriva barns specifika behov i vårdmiljön. Positiv avledning är exempelvis något som kan användas i gestaltningen för att möta barns oro och ibland utbrott. Miljön bör erbjuda platser både för avskildhet och rörelse för att på bästa sätt hjälpa barn att hantera sina känslor.
- Bebyggelsestrukturen blir mer tydlig och orienterbar jämfört med nuläget. Unga personer kan själva ta sig till sjukhuset för vissa vårdbesök, det ska vara enkelt även för dem att hitta rätt. Barn med NPF har svårt att orientera sig och behöver extra tydlighet för att kunna klara av miljön.
- Konstnärliga och taktila inslag skulle med fördel kunna implementeras i miljöerna kring sjukhuset, detta kan verka både lugnande och intresseväckande för barn och bidra till att underlätta vårdbesök för dem. Detta kan exempelvis vara genom inslag av vatten, konstnärliga ljussättningar eller genom skulpturer av djur.

Entrétorget

- Av tillhandahållet material framgår det att trafiklösningen framför gamla lasarettet är likvärdig den idag, utan några utökade ytor för barns rörelse. Någon plats som vänder sig till barn i anslutning till den barn- och ungdomsmedicinska mottagningen beskrivs inte heller i materialet. Möjligheten till såväl egen stillhet så som rörelse och möjlighet att få utlopp för sin energi är mycket viktigt för barn, särskilt de som har olik NPF-diagnoser. Denna typ av inslag kan ha en stor positiv inverkan i barns vardag.
- I anslutning till entrén till gamla lasarettet bör förslaget inkludera ett förslag på något möjliggör utlopp för barns energi. Detta skulle kunna vara en nedsänkt studsatta eller något att klättra på.
- Mycket bra att platsen intill akutentrén är mer väl tilltagen i det uppdaterade förslaget. Förslaget innebär en bred, sammanhängande gångyta mellan akutentrén och gamla lasarettet. Det ger möjlighet för barn att springa av sig utanför entrén utan att hamna i direkt konflikt med biltrafik.
- Även ytan framför huvudentrén ges mer plats innan biltrafik måste korsas i det senaste förslaget, vilket är positivt. Barn som behöver springa av sig eller hitta en plats för avskildhet har i viss mån möjlighet till att göra det. Något som skulle kunna stärka förslaget ytterligare är om det på ytan framför gamla lasarettet kunde läggas till en lekskulptur eller liknande element som vänder sig till barn utan att inkräkta på den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Barn skulle då kunna nå denna plats från huvudentrén utan att passera biltrafik.
- För att inkludera och underlätta barns förståelse för den situation de befinner sig i uppmuntras användande av skyltar med bilder som komplement till vanliga informationshänvisningar.

Åstråket

- För att tillgodose barns behov av känslouttryck och rörelse skulle det vara fördelaktigt om entrén mot åstråket tillskapas i ett så tidigt skede som möjligt. Barn kan då fritt röra sig till den stora gröna ytan som åstråket utgör och de målpunkter som där är riktade till barn. Detta kan också bidra till att ta udden av de negativa känslorna kopplade till sjukhusbesök (som i sig ofta kan vara läskiga och skrämmande upplevelser) och i stället koppla det med något positivt. Längs åstråket innehåller förslaget många kvaliteter och ytor som kan nyttjas och uppskattas av barn och förslaget skulle stärkas om dessa är så åtkomliga som möjligt.

Maxalternativet

- De centrala volymernas placering skapar mer slutna rum kring Sjukhusgatan jämfört med huvudalternativet. För barn och unga, särskilt för dem med kognitiva diagnoser, kan detta få sjukhusområdet att upplevas som mer hotfullt och skrämmande.

8. Slutsats

8.1 Rekommendationer och åtgärdsförslag

- Sockelvåningar bör utformas med hög detaljeringsgrad och öppenhet där det är möjligt. Entréer och grönytor bör utformas genomtänkt och med omsorg, då det bidrar till trivsel, trygghet och orienterbarhet i området.
- Lägg omsorg på utformningen av fasaderna och miljön kring g-stråket. Arbeta med tydlig belysning och väl gestaltade gröna ytor för att stråket ska upplevas som mer sammanhållet med omgivningen och för att motverka otrygghet. Skapa mer rörelse för att få en bättre trygghet.
- Bättra på kollektivtrafiken och arbeta med en generös och tydlig hållplats med god belysning och anslutande sittplatser. Det måste vara lättillgängligt att ta sig till och från sjukhuset med kollektivtrafik. Säkerställ tillgängliga gångvägar mellan hållplats och entréer, även vintertid.
- Säkerställ tillgänglig markbeläggning för personer fysiska funktionshinder som exempelvis kommer med permobil, rullstol eller har svårt att gå. Säkerställ utrymme kring gångstråk och entréer för att dessa ska vara framkomliga även vintertid och inte riskera att bli upplag för snö. Detta gäller samtliga ytor inom planområdet.
- Åstråket bör belysas med både bra allmän belysning och rumsskapande belysning för att skapa trygghet och rörelse. Arbeta även med grönytor för att göra väntplatserna attraktiva och bidra till rekreativa värden. Skapa gott om sittplatser kring bebyggelsen och längs åstråket som är lätta att se på håll.
- Beskriv planerad markbeläggning och gatusektion för åstråket. Idag signalerar utformningen mer bilväg än gång- och cykelstråk.
- Tillskapa en ny entré mot åstråket för att stärka sjukhusets koppling till stråket och dess värden. Entrén bidrar även till att stärka tryggheten längs stråket. Arbeta fortsatt med belysning och gestaltning kring entrén för att den inte ska upplevas undanskymd eller som en baksida.
- Skapa en tillgänglig gångpassage mellan huvudentré och entrétorg för att göra den åtkomlig även för personer med nedsatta fysiska förmågor. Arbeta även med hastighetssänkande åtgärder mellan huvudentré och entrétorg.
- Säkerställ att övergångsställen är tillgängliga för rörelsenedsatta och barn.
- Arbeta fokuserat med västra delen av planområdet i kommande belysningsprogram. Den västra delen av området är särskilt utsatt i fråga om trygghet. Belysning i mänsklig skala och dekorativa ljussättning bidrar till att minska risken för otrygghet.

Max utbyggnad

- Planförslaget innebär stora solider som tenderar att prata ett maktspråk, stora volymer känns ofta otillgängliga, främmande och skrämmande. För att motverka detta bör det fortsatt arbetas aktivt med att bryta upp volymerna till en mänskligare skala i den mån det är möjligt utifrån vårdperspektivet samt arbeta med detaljeringsgrad. Detta gäller särskilt om alternativet för max utbyggnad väljs i framtiden.
- Säkerställ att det finns gott om sittplatser och grönska kring entréer även vid max utbyggnad.

Etappindelning

- Säkra säker och tillgänglig åtkomst för gående och cyklister till akutentrén under första etappen
- Sjukhuset är en del av staden och ska även fungera under byggtiden. Det är extra viktigt med en omsorg om tydlighet och framkomlighet även under byggnadstiden. Riskhantera stök, buller och potentiella barriärer med omsorg. Viktiga stråk ska vara tillgängliga även under byggtiden, belysning, utformning och ytor ska även under denna mellantid vara genomtänkta och bidra till trygghet och trivsel.
- Se över åtgärder för gående och cyklister kring entrétorget under etapp 1 och 2. Torget är idag mycket bildominerat och med bristfällig framkomlighet för gående och cyklister, särskilt för människor med nedsatta fysiska förmågor och för barns rörlighet.
- Säkerställ tillgänglig och trafiksäker åtkomst för gående till akutentrén även etapp 1 och 2.
- Lägg till skyltning med symboler för att skapa tydlighet i byggskedet även för personer som exempelvis inte kan svenska.

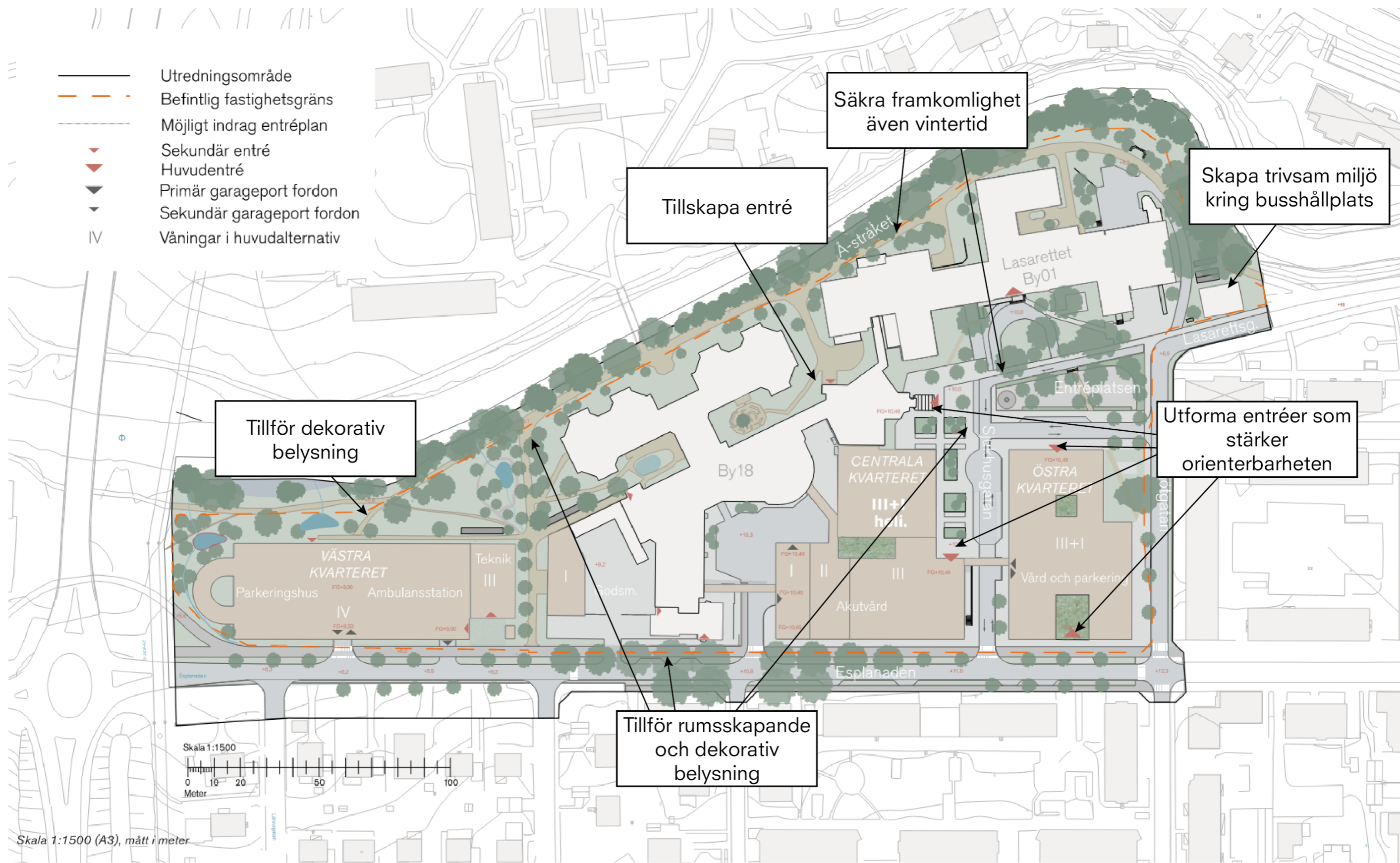

Illustration med rekommendationer. Bild från Locum AB med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

Kommande belysningsstrategi

Under dialoger med projektgruppen har framkommit att en belysningsstrategi kommer att tas fram till detaljplanens granskningsskede, vilket är mycket positivt. Belysning har en betydande inverkan på platsen ur flera sociala aspekter. Dels är belysningens utformning mycket viktig för att öka tryggheten på en plats. Belysning som är väl lämpad till platsen skapar tydlighet, överblick och motverkar undanskymda och mörka platser. Belysning är även estetiskt viktigt och bidrar till platsidentitet och upplevelsen av en plats. I vårdmiljöer kan mjuk och dekorativ belysning bidra till känslan av välkomnande och lugn.

Kring entréer bör belysningen planeras på ett sätt som är mer distinkt än övrig belysning och som markerar en målpunkt. På så sätt bidrar belysningen till platsens orienterbarhet och skapar en trygghet hos patienter och besökare.

Genomtänkt belysning är särskilt viktigt för att motverka otrygghet längs åstråket. Belysningen längs gång- och cykelstråket bör placeras tätt så att mörka partier undviks. Stolpbelysningen bör anpassas efter gående personer och inte sitta på allt för hög höjd. Vitt ljus rekommenderas.

Grönka, planteringar och möblerade partier bör kompletteras med mer dekorativ belysning. På så sätt undviks mörka platser som bidrar till känslan av otrygghet, samtidigt som belysningen blir värdeskapande, dekorativ och bidrar till platsidentiteten. Detta kan ske genom belysning i olika höjder, vinklar eller med mer konstnärligt utformade armaturer. Åstråkets västra del, norr om parkeringshuset, är en särskilt lämplig plats för ljuskonst eller mer dekorativ belysning. Utöver det direkta resultatet (att området blir väl belyst) kan detta bidra till att skapa en målpunkt i området – något som väcker intresse och ger platsen en mening. Detta skulle i sin tur bidra till att minska upplevelsen av otrygghet. Denna typ av belysning är dessutom något som barn ofta uppskattar och som väcker nyfikenhet och leklu.

Fasadbelysning kan vara lämpligt särskilt i den västra delen av åstråket och längs det nord-sydliga gång- och cykelstråket. Bebyggelsen i planområdets västra del tillåter större frihet i utformning sett till sitt innehåll, och belysning kan användas som en del i att förstärka detta.

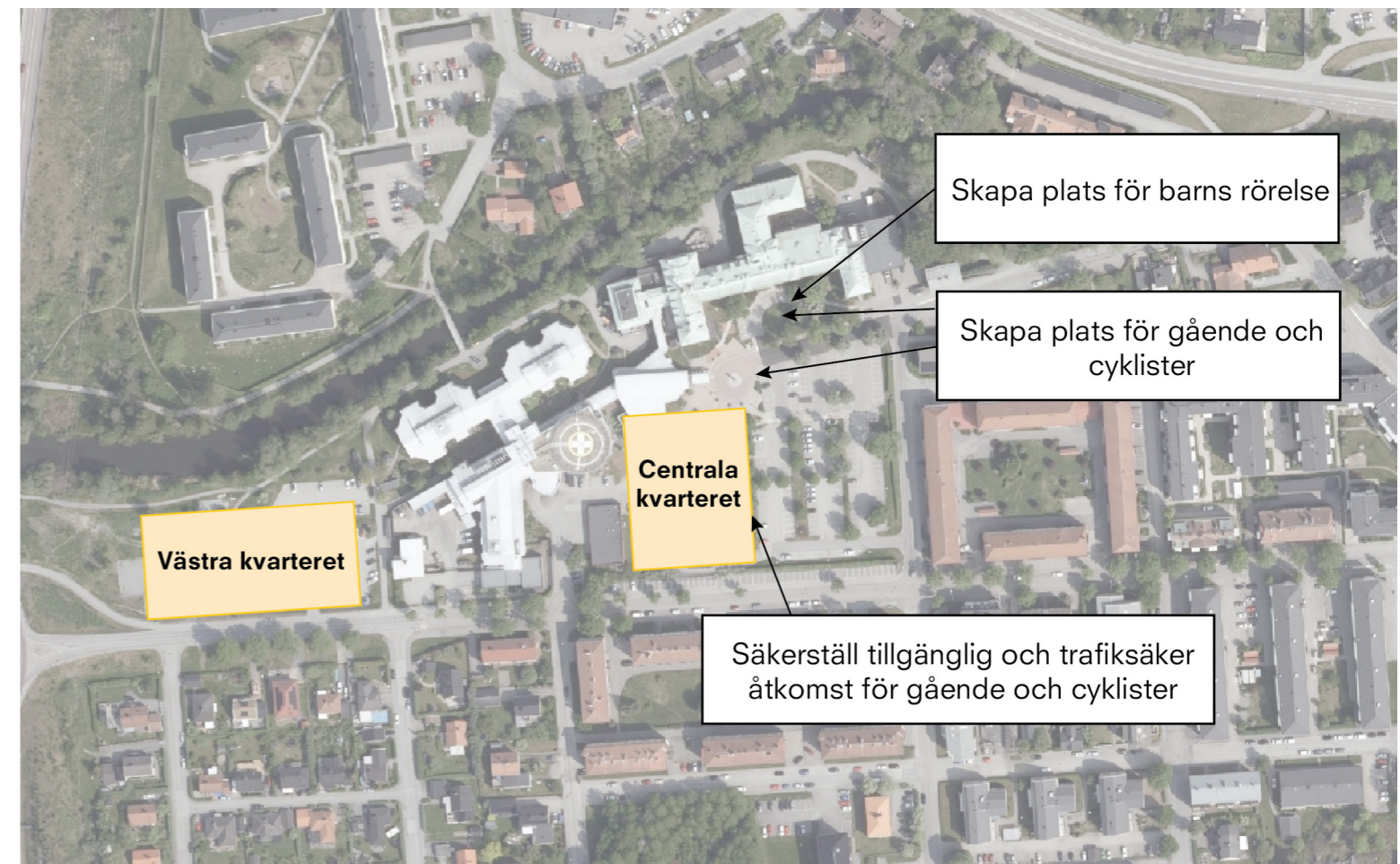

Illustration med rekommendationer. Karta från Lantmäteriet (2026-04-20) med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

Illustration med rekommendationer
Carlstedt Arkitekter.

Barn och unga

- Beskriv tydligare hur barns behov tillgodoses inom vården i Projekt- och bebyggelseförslagets vision. Barn behöver vård och barn är anhöriga till vårdbehövande.
- Förtydliga skyltar och hållplatser med avseende på ökad orienterbarhet, exempelvis genom symboler. För barn kan även färger användas för att underlätta orientering och för att visa att den fysiska miljön även vänder sig till dem. Konst kan användas som ett verktyg för orienterbarhet. För barn kan konst även fungera som ett positivt inslag som väcker nyfikenhet och fäster sig i minnet, snarare än minnet av ett sjukhusbesök.
- Säkerställ god sikt och avgränsningar mellan åstråk och det redundanta lastintaget för att undvika farliga situationer mellan barn och godstrafik.
- Norrtälje sjukhus har en mottagning som erbjuder stöd och vård för barn och unga med olika NPF-diagnoser. Vilka behov barnen har varierar och vad som upplevs som extra utmanande varierar, men en stark rekommendation är att planera för olika typer av inslag som typiskt verkar lugnande för personer på spektra. Om hänsyn tas till dessa personer i utformningen av sjukhusområdet kan det ha en starkt positiv inverkan på deras liv, samtidigt som denna typ av inslag även upplevs som lugnande och tilltalande även för personer utan för spektra. Exempel på hur detta kan bemötas är att skapa olika zoner som vänder sig till barn, både för lugn och avskildhet såväl som för lek och utlopp för energi. Detta är även ett medskick för den framtida utformningen av inomhusmiljöerna.
- Exempel på sådant som kan implementeras i området och bidrar till lugn och stillsamt undersökande är en variation av växter (gärna även bärbuskar), konstnärliga element med porlande vatten, och skulpturer. Västra delen av åstråket beskrivs i projekt- och bebyggelseförslaget vara en plats för denna typ av programmering, men en rekommendation är att även implementera detta även på andra platser inom sjukhusområdet. Detta kan bidra till att skifta fokus från saker barn upplever som obehagliga i miljön annars, så som höga ljud, stora fordon och mycket rörelse. Ytterligare något som framkom under barndialogerna är att det akvarium som finns i den barn- och ungdomsmedicinska mottagningens väntrum är mycket uppskattat av barn. Djur har också en intresseväckande och lugnande effekt, vilket också rekommenderas att ta med sig i

det fortsatta arbetet med utvecklingen av området. Detta kan ske exempelvis genom skulpturer av- eller bilder på djur i miljöer för barn. Även taktila element är positiva – att känna på olika material.

- Någonting som bemöter barn med behov av att få utlopp för sin energi i anslutning till barn- och ungdomsmedicinska mottagningen rekommenderas. Detta skulle kunna vara en nedgrävd studsatta eller någonting att klättra på. Även detta är något som skulle underlätta vardagen för barn och anhöriga till barn med stora känslor och stort behov av rörelse. Det bör finnas möjliga vägar för barn att röra sig fritt till en yta tillägnad barn utanför entrén till gamla lasarettet, utan att de hamnar i konflikt med angörande fordonstrafik.
- Ett medskick i det fortsatta arbetet är att tillskapa entréer mot årummet. Dels för att stärka kopplingen till åstråket och på så sätt öka tillgängligheten till rekreativa gröna miljöer och att bida till tryggheten längs stråket, dels för att skapa alternativa vägar in till sjukhuset för människor som har problem med röriga och stökiga miljöer. För personer med NPF-diagnoser och deras anhöriga kan en alternativ väg som är fredad från biltrafik göra stor skillnad i vardagen. Trafikflödena till sjukhusområdet kommer sannolikt att förbättras och bli mindre stökiga i det nya förslaget, men höga ljud och många intryck kan vara mycket utmanande i vardagen för vissa personer. En koppling mot årummet skulle bemöta detta på ett bra sätt.

Plats för lek, Mälarsjukhuset, Eskilstuna, utfört av anca inredningsarkitekter. Bild av anca inredningsarkitekter

Entréplats Södersjukhuset, Stockholm. Busshållplats nära entrén

er. Bild från Locum AB med tillägg av

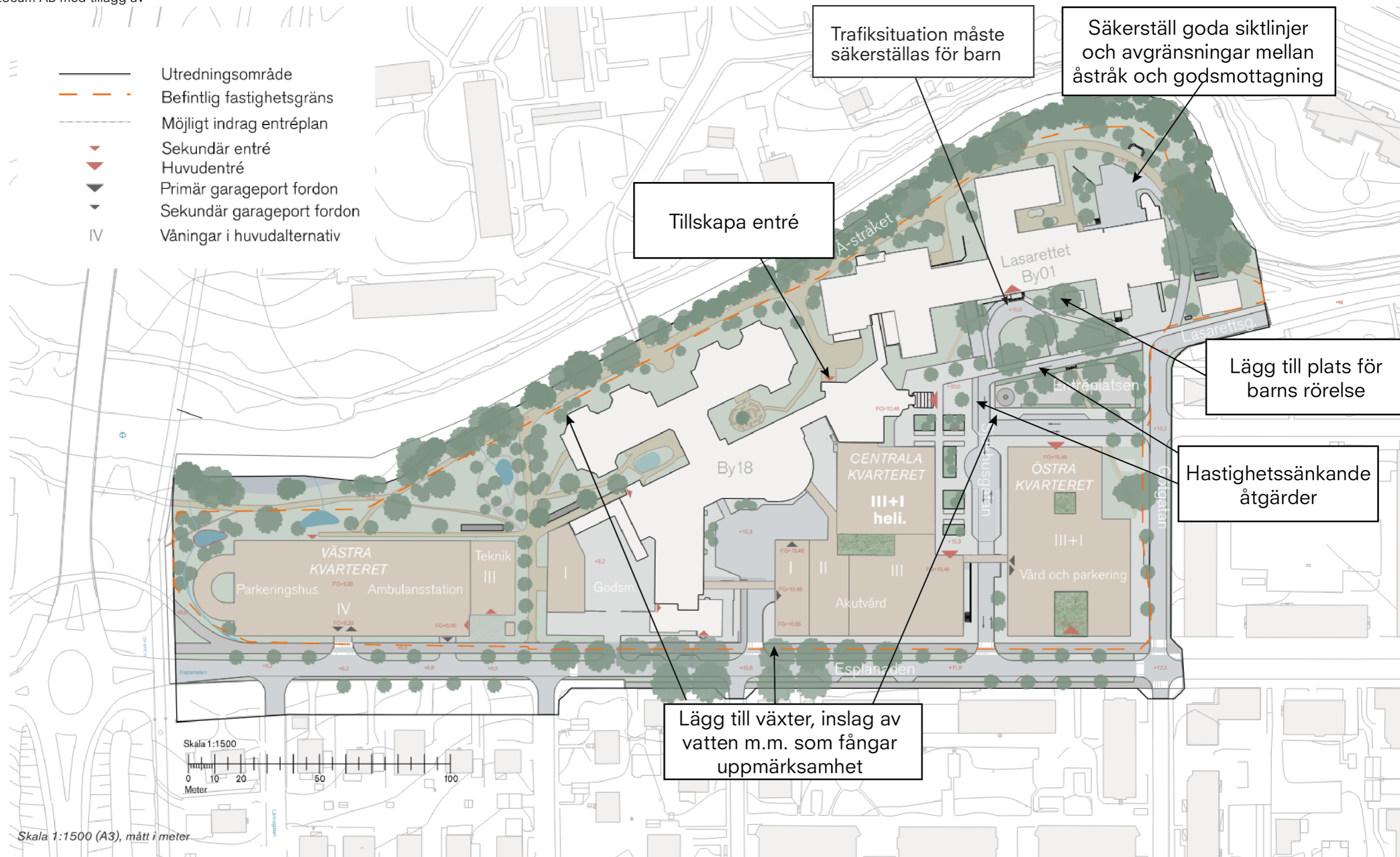

Illustration med rekommendationer. Bild från Locum AB med tillägg av Carlstedt Arkitekter.

8.2 Sammanfattning

Många av temaområdena i analysen överlappar varandra - de hänger samman och påverkar varandra. Sammantaget utgör samtliga viktiga aspekter att beakta i all stadsutveckling för att öka den sociala hållbarheten. Många analyspunkter återkommer under flera olika teman då de påverkar olika delar av den sociala hållbarheten. I vissa fall uppstår målkonflikter, så som att trafik framför huvudentrén är negativt ur ett barnperspektiv men nödvändigt för att skapa fysisk tillgänglighet.

Sjukhusområden är känsliga områden där många verksamheter krockar med varandra och där överordnade krav ställer sig mot viljor och önskemål. Logistiken och sjukhusets syfte går före andra önskemål såsom att krav på entrénära tillgängliga parkeringar står över platser för barns fria rörelse. Vissa önskemål går inte att bemöta, men är viktiga för att belysa frågor om social ojämlikhet och utanförskap samt barns behov och rättigheter i planarbetet.

En annan målkonflikt gällande trafik på torget är angående kollektivtrafiken. För vissa grupper, så som äldre och rörelsenedsatta, vore det positivt om busshållplatsen flyttades närmare huvudentrén. För en person med nedsatt rörelseförmåga kan 100 meter som är det befintliga och föreslagna avståndet för långt. Detta kommer dock i konflikt med ambitionen att skapa en lugn och välkomnande miljö som i största möjliga mån är fredad från fordonstrafik, vilket är viktigt för att inte bidra med ökad stress och oro.

Ytterligare en målkonflikt där vårdens behov måste vara i huvudsak styrande är gällande de tillkommande byggnadsvolymer. Höga solider kommer att innebära en stor förändring i bebyggelsestrukturen och kommer att uppfattas som mycket dominant, men styrande måste vara att utformningen säkerställer god vård. En rekommendation är att bryta upp fasaderna i den mån det är möjligt och att arbeta med hög detaljeringsgrad i våningarna närmast gatan, för att dessa ändå ska bidra med något positivt till gaturummet. Kopplat till detta blir även utformningen av försättsmarken viktig. Norrtälje är en stad som fått vissa tillskott på höjden men som inte kan betraktas som en storskalig stad van med stora volymer.

Åstråket upplevs i nuläget generellt som en otrygg och oattraktiv plats. Stråkets placering mellan ån och sjukhuset gör att det upplevs som undanskymt och otillgängligt, och det förekommer aktiviteter där under kvällstid som stärker otryggheten ytterligare. Den effektivaste lösningen att förebygga otrygghet är att tillföra funktioner som lockar till sig mer mänsklig närvaro, och bidrar till ökad rörelse så som platser där föräldrar vistas med sina barn eller en hundrastgård som lockar dit hundägare. Det är dock inte självklart att detta är funktioner som eftersträvas så nära sjukhuset, som också ska vara en lugn miljö.

Genomförandet av utvecklingsförslaget innebär att många av de brister som beskrivs i nulägesanalysen åtgärdas och att förutsättningarna för social hållbarhet ökar. Utvecklingsförslaget tar hänsyn till många sociala aspekter och till viss del barnens plats i området. I det fortsatta arbetet bör utvecklingsförslaget i ännu större utsträckning ta hänsyn till och göra utrymme för barn och ungas olika behov.

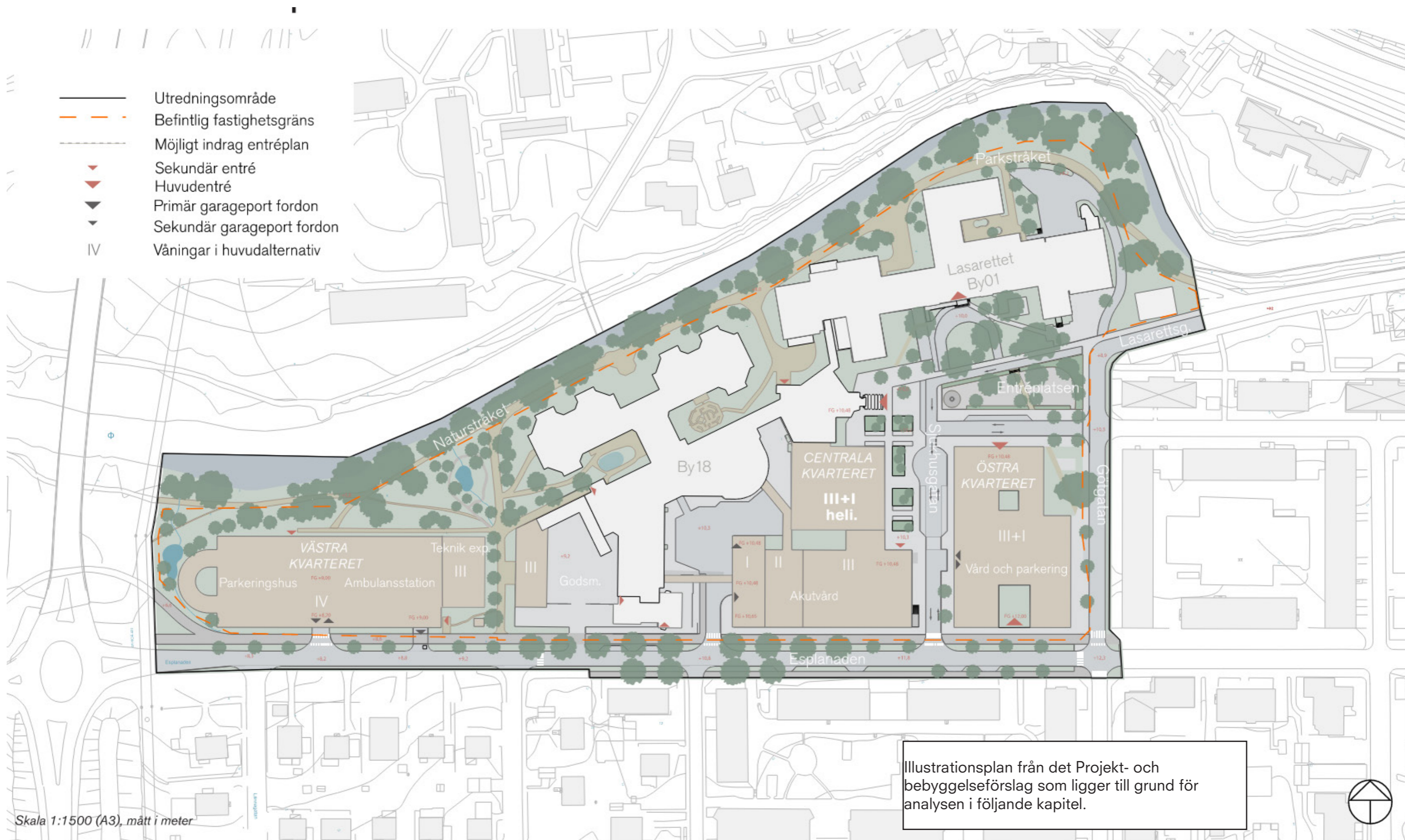
Huvudalternativet och alternativet för max utbyggnad är generellt likvärdiga ur social aspekt och ur ett barnperspektiv. En fördel med maximal utbyggnad är att detta beskrivs möjliggöra en entré mot åstråket, vilket har många sociala fördelar. I det fortsatta arbetet bör dock utvecklingsförslaget arbeta vidare med gestaltningen av byggnadsvolymen för att minska den negativa påverkan och det dominanta intryck som uppstår när indragen i de övre våningarna försvinner.

Etappindelning

Analysen av förslaget är huvudsakligen utförd med utgångspunkt i att hela utvecklingsförslaget är utbyggt. Tidplanen för utbyggnation varierar dock mellan 10 och 30 år för olika delar av området, där delarna längst i öster (östra vårdkvarteret, Sjukhusgatan och entrétorget) byggs senare i angivet tidsspann. Detta innebär att delarna i nulägesanalysen som rör den östra delen av planområdet gäller fram tills utbyggnation sker.

I samband med att angöring till det nya vårdkvarteret sker skulle det vara fördelaktigt om åtgärder kopplade till orienterbarhet, trivsel och trafiksäkerhet kan börja implementeras. Entrétorget innehåller flera brister idag och ett tidigare genomförande av de åtgärder som beskrivs i utvecklingsförslaget är att föredra.

Under byggtiden är det viktigt att säkerställa att området fortsatt är tillgängligt och orienterbart. Extra hänvisningar till olika målpunkter kan användas. För boende i området är det positivt om åtgärder som orsakar större störningar kommuniceras tydligt och i god tid.

10.2.7 Persona

Per, 50 år.

Per är besviken på att det inte skett några förändringar i kollektivtrafiken. Han har besvär med att röra sig mellan entré och hållplats och han behöver mycket tid på sig.

Han är glad för det nya entrétorget. Behöver han vänta en längre stund på bussen väljer han ofta att sitta där. Det finns gott om sittplatser att välja mellan och han har god uppsikt över hållplatsen, vilket får honom att känna sig lugn.

Ahmed, 78 år.

När Ahmed är på sjukhuset passar han ofta på att ta sig ut genom den nya entrén mot åstråket för att sitta i naturmiljön med de nya aktiviteterna en stund. Eftersom han har svårt att röra sig kan han inte ta sig ut i naturen på egen hand och dessa små ögonblick förgyller hans dag. Ahmed uppskattar det nya entrétorget och att hans färdtjänst kan stanna nära entrén.

Fatima, 31 år.

Fatima behöver åka in till akuten vid ett tillfälle och fick skjuts dit. Hon var lite orolig för att inte hitta men kom fram utan problem, det var enkelt att komma fram via Sjukhusgatan!

Hon har fortfarande en stor oro att inte kunna hitta i det nya området. Det är viktigt att det finns mycket nya skyltar och som också har symboler

Charli, 20 år.

Charli är väldigt glad för de nya gång- och cykelvägarna längs Götgatan och Esplanaden och använder dem ofta i sin vardag.

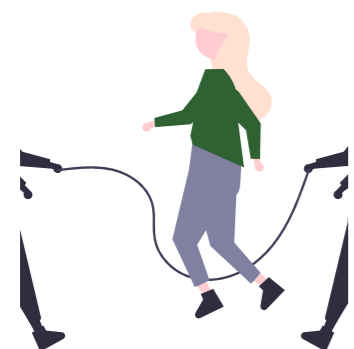
Hen behöver många tydliga skyltar för att kunna orientera sig. Charli tycker också det känns tryggare när det lyser i fler fönster längs esplanaden.

De stora volymerna känns fortfarande skrämmande och svåra att identifiera sig med för Charli.

Jörgen, 41 år.

Både Anna och Jörgen tycker att det är viktigt med att det tillkommer nya funktioner i området när det byggs om. Volymerna upplever dom fortfarande som väldigt stora och har svårt att acceptera dom. De upplever miljön längs Esplanaden som mer tilltalande och trygg med mer belysning genom fönstren och att det därmed inte är lika mörk när de går längs med gatan

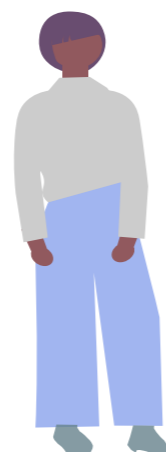
10.4.5 Persona

Svea, 12 år.

Sveas cyklar ofta till kompisar och tycker att det är jättbra att det finns så sammanhängande cykelvägar kring sjukhusområdet. Det går jättesnabbt att ta sig fram nu!

Gång- och cykelvägen har nu flyttats tillbaka till sin ursprungsplats och för det lätt för barnen till andra sidan ån.

Men Svea vill att Gång och Cykelvägen görs trygg så hon inte känner sig rädd och att det blir lätt att hitta.

Emil, 16 år.

Emil och hans kompisar tycker att åstråket har blivit jättebra, de ses ofta där för att snacka och hänga efter skoltid. Det har blivit ganska mysigt efter att sjukhusområdet gjordes om. Dessutom har han hört att en kiosk kanske ska flytta in i en lokal i östra kvarteret!

Åstråket får i förslaget bra belysning och aktiviteter som gör området tryggt med fysiska rörelser. Den här gruppen kan även behöva fångas upp för att de ej ska bli ett orosmoln i området.

Kim, 4 år.

Kim brukar ha mycket spring i benen när han kommer ut från huvudentrén. Förut blev hans föräldrar arga och rädda på grund av alla bilar framför entrén, men nu kan han ofta få springa jättesnabbt mot entrétorget!

Det finns nu plats framför entrén som tillåter att barn kan få utlopp för känslor och rörelser.

Men när Kim kommer på eget besök till mottagningen så är det fortfarande väldigt mycket bilar där. Det finns inget som är speciellt för barn att titta på eller göra av med sin energi på.

Nova-Li, 7 år.

Nova-Li tycker att det kan vara svårt med alla bilar så nära ingången. Hon skulle gärna ha något att titta på innan hon går in och hon skulle gärna vilja ha något att studsa på.

Nu har det kommit konkreta förslag speciellt inriktade på barn för åstråket.

Men situationen framför gamla byggnaden lämnas orörd.

Fortsatt arbete

Denna sociala konsekvensanalys och fördjupade barnkonsekvensanalys har utförts parallellt med arbetet med utvecklingsförslaget och planhandlingarna. I det fortsatta arbetet granskas belyningsstrategin.

Referenser

Bergbom, I. (2014) Vårdande vårdmiljöer

Boverket (2010) Plats för trygghet

Boverket (2015) Gör plats för barn och unga!

Boverket (2023) Jämställdhet i samhällsplaneringen

Boverket (2023) Omsorgsfull gestaltning stödjer god vård och hälsa

Chalmers Tekniska Högskola (2021) EBD 2020 – Evidensbaserad design, Forskning som stöd för utformning av den fysiska vårdmiljön

City of New York (2013) Active Design - Shaping the Sidewalk Experience

Gehl, J. (2010) Cities for people

Iterio AB (2024) Norrtälje sjukhus Trafik- och parkeringsutredning – granskningshandling

Locum AB & White Arkitekter AB (2024) Projekt och bebyggelseförslag, steg 1

Norrtälje kommun (2017) Bostadsförsörjningsstrategi

Norrtälje kommun (2017) Underlag till bostadsförsörjningsstrategi

Norrtälje kommun (2022) Trafik- och mobilitetsstrategi

Norrtälje kommun (2023) Detaljplan för fastigheten Lasarettet 1 med flera i Norrtälje stad – Start – PM

Norrtälje kommun (2024) Glada skolvägar – Ett idékoncept

Norrtälje kommun (2024) Fördjupad översiktsplan – granskningshandling

Norrtälje kommun (2024) Översiktsplan 2050 – granskningshandling

SCB (2023) Åldersfördelning för kvinnor och män i Norrtälje kommun år 2023

SCB (2023) Åldersfördelning för kvinnor och män i Stockholms län år 2023

Webbsidor:

Folkhälsomyndigheten, <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vad-styr-folkhalsopolitiken/nationella-mal-och-malomraden/>

Globala målen, <https://globalamalen.se/om-globala-malen/>

Sveriges riksdag, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan-och-bygglag-2010900_sfs-2010-900/

Sveriges riksdag, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/

Sveriges riksdag, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/

Unicef, <https://unicef.se/barnkonventionen>

